

657

Besluit van 19 december 1983, houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet geluidhinder (Besluit zonerings buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 17 maart 1983, nr. DJZ/MJZ 1733049 DGMH/G 093301, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving;

Gelet op de artikelen 108, 110, eerste tot en met derde lid, 130 en 174, tweede lid, van de Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99);

Gezien het advies van de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne, van 18 november 1982;

De Raad van State gehoord (advies van 12 oktober 1983, nr. W08.83.0176/11.3.41.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 13 december 1983 nr. MJZ 13D3 027 Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving/DGMH/G;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I. ALGEMEEN

Artikel 1

1. In dit besluit wordt verstaan onder:
  - a. *Onze Minister*: Onze Minister belast met de zorg voor de Milieuhygiëne;
  - b. *gedeputeerde staten*: gedeputeerde staten van Limburg;
  - c. *burgemeester en wethouders*: burgemeester en wethouders van gemeenten waarvan het grondgebied is gelegen in één of meer van de in artikel 2 van dit besluit, bedoelde zones;
  - d. *de wet*: de Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99);
  - e. *geluidsbelasting in Kosteneenheden*: de geluidsbelasting op een bepaalde plaats, veroorzaakt door de gezamenlijke op een luchtvaartterrein landende, opstijgende en rondom het luchtvaartterrein opererende luchtvaartuigen, vastgesteld volgens de formule:
geluidsbelasting = $20 \log \sum n 10^{L/15} - 157$;
waarin het teken « $\sum$ » staat voor de optelling van de bijdragen van alle vliegtuigen die ter plaatse voorbij vliegen in een periode van een jaar;
waarin het teken «n» staat voor een factor gelijk aan 1 gedurende de periode van 8.00 tot 18.00 uur en voor de verdere tijdsperiode volgens onderstaande tabel:

n	Tijdsperiode (lokale tijd)	
	van	tot
10	0	6
8	6	7
4	7	8
1	8	18
2	18	19
3	19	20
4	20	21
6	21	22
8	22	23
10	23	24

en waarin het teken «L» staat voor het maximaal geluidsniveau in dB(A) dat voor een passerend luchtvaartuig ter plaatse in de buitenlucht wordt of kan worden gemeten;

2. Indien op grond van dit besluit met betrekking tot een of meer soorten geluid tegelijkertijd verschillende eisen aan de geluidwering van een gevel worden gesteld, dient de geluidwering van die gevel aan de zwaarste, ingevolge dit besluit gestelde eis te voldoen.

Artikel 2

1. Er is een zone als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de wet rond het luchtvaartterrein Laarbruch, waarvan de grenzen zijn aangegeven op de in bijlage A bij dit besluit aangegeven kaart.

2. Er is een zone als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de wet rond het luchtvaartterrein Brügggen, waarvan de grenzen zijn aangegeven op de in bijlage B bij dit besluit aangegeven kaart.

3. Er is een zone als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de wet rond het luchtvaartterrein Wildenrath, waarvan de grenzen zijn aangegeven op de in bijlage C bij dit besluit aangegeven kaart.

HOOFDSTUK II. WAARDEN VOOR DE TEN HOOGSTE TOELAATBARE GELUIDSBELASTING VANWEGE HET LUCHTVAARTTERREIN

Artikel 3

1. Behoudens het tweede lid van dit artikel is de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege de in artikel 2 bedoelde luchtvaartterreinen, van de gevel van woningen die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de in dat artikel bedoelde zones, nog niet aanwezig of nog niet in aanbouw zijn, 35 Kosteneenheden.

2. Onverminderd het vierde lid kan Onze Minister voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de gevel van woningen als bedoeld in het eerste lid een hogere dan de in dat lid genoemde waarde vaststellen, met dien verstande dat deze waarde 40 Kosteneenheden en, wat reeds geprojecteerde woningen betreft, 45 Kosteneenheden niet te boven mag gaan.

3. Vaststelling van een hogere waarde als bedoeld in het tweede lid kan alleen geschieden indien naar het oordeel van Onze Minister

a. de woningen een open plaats in de bestaande te handhaven bebouwing opvullen;

b. uit een beschrijving van de verwachte ontwikkeling van het luchtverkeer op het luchtvaartterrein en de daarmee samenhangende geluidsbelasting door luchtvaartuigen blijkt dat de geluidsbelasting ter plaatse binnen redelijke termijn tot 35 Kosteneenheden of minder zal afnemen;

- c. de woningen zullen dienen ter vervanging van op die plaats reeds aanwezige bebouwing;
- d. de woningen zullen dienen voor de huisvesting van door de gemeente aangewezen woningzoekenden voor wie huisvesting elders in het woningmarktgebied op overwegende bezwaren zou stuiten; mits tevens zodanige geluidwerende voorzieningen aan de woningen worden getroffen dat de geluidsbelasting binnen de woning een milieuhygiënisch aanvaardbaar niveau niet te boven gaat.

4. Onze Minister kan voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de gevel van woningen als bedoeld in het eerste lid een hogere dan de in dat lid genoemde waarde vaststellen voor woningen die om redenen van bedrijfs- of grondgebondenheid dringend noodzakelijk zijn, met dien verstande dat deze waarde 45 Kosteneenheden niet te boven gaat, mits tevens zodanige geluidwerende voorzieningen aan de woning worden getroffen, dat de geluidsbelasting binnen de woning een milieuhygiënisch aanvaardbaar niveau niet te boven gaat.

Artikel 4

1. Behoudens het tweede lid en artikel 5 is de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege de in artikel 2 bedoelde luchtvaartterreinen, van de gevel van woningen die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de in dat artikel bedoelde zones reeds aanwezig of in aanbouw zijn, 40 Kosteneenheden.

2. Onze Minister kan voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de gevel van aanwezige of in aanbouw zijnde woningen als bedoeld in het eerste lid een hogere dan de in dat lid genoemde waarde vaststellen, met dien verstande dat deze waarde 55 Kosteneenheden niet te boven gaat.

3. Vaststelling van een hogere waarde als bedoeld in het tweede lid kan alleen geschieden, indien naar het oordeel van Onze Minister geluidhinder voor de bewoners van de betreffende woningen kan worden beperkt door zodanige geluidwerende voorzieningen aan de woningen, dat de geluidsbelasting binnen de woning een milieuhygiënisch aanvaardbaar niveau niet te boven gaat.

Artikel 5

1. Behoudens het tweede lid is de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege de in artikel 2 bedoelde luchtvaartterreinen, van de gevel van woningen die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de in dat artikel bedoelde zones reeds een hogere geluidsbelasting ondervinden dan 40 Kosteneenheden, 55 Kosteneenheden.

2. Onze Minister kan voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de gevel van woningen als bedoeld in het eerste lid een hogere dan de in dat lid genoemde waarde vaststellen, met dien verstande dat deze waarde 65 Kosteneenheden niet te boven gaat.

3. Artikel 4, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6

1. Behoudens het tweede lid is de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege de in artikel 2 bedoelde luchtvaartterreinen, van de gevel van de in bijlage D bij dit besluit genoemde gebouwen die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de in dat artikel bedoelde zones nog niet in aanbouw of nog niet aanwezig zijn, 35 Kosteneenheden.

2. Onze Minister kan voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, bedoeld in het eerste lid, een hogere dan de in dat lid genoemde waarde vaststellen, met dien verstande dat deze waarde 35 Kosteneenheden niet te boven gaat.

3. Artikel 3, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

1. Onze Minister stelt voor de in bijlage D bij dit besluit genoemde gebouwen, indien deze op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de in artikel 2 bedoelde zones reeds aanwezig of in aanbouw zijn, een waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vanwege de in dat artikel bedoelde luchtvaartterreinen vast, met dien verstande dat deze waarde 65 Kosteneenheden niet te boven gaat.

2. Artikel 4, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

1. Onze Minister kan op schriftelijk verzoek van gedeputeerde staten hogere waarden als bedoeld in de artikelen 3, tweede en vierde lid, 4, tweede lid, 5, tweede lid, 6, tweede lid, en waarden als bedoeld in artikel 7, eerste lid, vaststellen.

2. Gedeputeerde staten doen een verzoek als bedoeld in het eerste lid op voorstel van burgemeester en wethouders.

3. Gedeputeerde staten voorzien het in het eerste lid bedoelde verzoek van hun advies terzake.

HOOFDSTUK III. MAATREGELEN TER BESCHERMING VAN REEDS AANWEZIGE OF IN AANBOUW ZIJNDE WONINGEN OF GEBOUWEN TEGEN GELUIDHINDER VANWEGE DE IN ARTIKEL 2 BEDOELDE LUCHTVAARTTERREINEN

Artikel 9

1. Aan woningen die op het tijdstip van het in werking treden van dit besluit binnen de zone reeds aanwezig of in aanbouw zijn en die een geluidsbelasting vanwege de in artikel 2 bedoelde luchtvaartterreinen ondervinden van 40 Kosteneenheden of meer, worden door of vanwege burgemeester en wethouders met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk en van bijlage E bij dit besluit geluidwerende voorzieningen aangebracht, met uitzondering van woningen:

a. die naar verwachting binnen vijf jaar na het tijdstip van het voorgenomen aanbrengen van geluidwerende voorzieningen zullen worden onteigend of waarvan om andere redenen de bewoning binnen die termijn zal worden gestaakt;

b. die onbewoonbaar zijn verklaard of waarvoor een procedure tot onbewoonbaarverklaring als bedoeld in Hoofdstuk III, Afdeling 3, van de Woningwet (Stb. 1962, 287) aanhangig is;

c. waarvan de eigenaar of degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen of verbetering bevoegd is, door burgemeester en wethouders is aangeschreven tot het treffen van voorzieningen of verbeteringen als bedoeld in de Afdelingen 2, respectievelijk 4 van Hoofdstuk III van de Woningwet en waaraan die voorzieningen of verbeteringen, welke verband houden met de noodzakelijke geluidwerende maatregelen, nog niet zijn aangebracht, tenzij op verzoek van de eigenaar of degene die uit anderen hoofde daartoe bevoegd is, burgemeester en wethouders ermee hebben ingestemd dat het aanbrengen van voorzieningen of de verbeteringen, waartoe is aangeschreven, en het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen gelijktijdig plaatsvinden;

d. waarvoor de voor bewoning noodzakelijke verklaring dan wel vergunning als bedoeld in de artikelen 54 en 55 van de Woningwet door burgemeester en wethouders is geweigerd;

e. waarvan de staat van onderhoud of de bouwkundige constructie naar het oordeel van Onze Minister het aanbrengen van doeltreffende geluidwerende voorzieningen in de weg staat;

f. die niet voor permanente bewoning bestemd zijn, dan wel behoren tot de categorieën woonschepen en woonwagens;

g. die reeds voldoen aan de in artikel 10 van dit besluit gestelde eisen;

h. waarvan de eigenaar of bewoner wiens toestemming noodzakelijk is om geluidwerende voorzieningen aan te brengen, deze toestemming niet schriftelijk heeft verleend.

2. Met betrekking tot andere geluidsgevoelige gebouwen dan woningen, als genoemd in bijlage D bij dit besluit, zijn de artikelen 9-13 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10

1. Geluidwerende voorzieningen dienen een zodanige kwaliteit te bezitten dat de geluidwering van de gevel ter bescherming van een geluidsgevoelige ruimte ten minste gelijk is aan:

a. 30 tot 35 dB(A), indien de geluidsbelasting meer dan 40, doch niet meer dan 50 Kosteneenheden bedraagt;

b. 35 tot 40 dB(A), indien de geluidsbelasting meer dan 50, doch niet meer dan 55 Kosteneenheden bedraagt;

c. 40 dB(A), indien de geluidsbelasting meer dan 55 Kosteneenheden bedraagt.

2. Indien de geluidsbelasting van de gevel van een woning of van een ander geluidsgevoelig gebouw gelegen is binnen de in artikel 10, eerste lid, onder a of b, genoemde waarden, wordt de waarde van de geluidwering van de gevel van de geluidsgevoelige ruimte waaraan ten minste moet worden voldaan, bepaald door middel van evenredige interpolatie tussen de in het betreffende onderdeel genoemde waarden van de geluidwering.

Artikel 11

1. Onze Minister stelt jaarlijks, vóór 1 februari, na overleg met gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders voor elk van de in artikel 2 bedoelde zones een voorlopig isolatieplan vast. In een voorlopig isolatieplan wordt:

a. gedetailleerd aangegeven welke woningen in het eerste kalenderjaar, volgend op het jaar van vaststelling van het isolatieplan, voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen;

b. globaal aangegeven welke woningen in het tweede kalenderjaar, volgend op het jaar van vaststelling van het isolatieplan, voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen.

2. Burgemeester en wethouders stellen de eigenaren en bewoners van de in het eerste lid, onder a, bedoelde woningen ervan in kennis, dat die woningen in het aldaar genoemde jaar voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen. Daarbij wordt hun verzocht binnen zes weken toestemming te verlenen tot het uitvoeren van een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek.

3. Ingeval de in het tweede lid bedoelde toestemming niet of niet tijdig is verleend, kunnen de eigenaren of bewoners van de in het eerste lid, onder a, bedoelde woningen alsnog verzoeken een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek te doen uitvoeren, met dien verstande dat dit verzoek moet zijn ingediend binnen de in artikel 12, tweede lid, genoemde periode van zes weken. Indien toepassing wordt gegeven aan de vorige volzin, stelt Onze Minister een door bedoelde eigenaren of bewoners te betalen bijdrage in de kosten van het akoestisch en bouwtechnisch onderzoek vast.

4. Burgemeester en wethouders verstrekken ten behoeve van het in het eerste lid bedoelde voorlopige isolatieplan aan Onze Minister gegevens over de in dat lid, onder a, bedoelde woningen. Tot deze gegevens behoren in elk geval:

- a. de namen en adressen van eigenaren, bewoners en overige personen wier toestemming noodzakelijk is om geluidwerende voorzieningen aan te brengen;
  - b. kadastrale gegevens;
  - c. een overzicht van de volgens het tweede lid verleende toestemmingen.
5. Na ontvangst van de in het vierde lid bedoelde gegevens wordt door of vanwege Onze Minister, na overleg met burgemeester en wethouders, een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek ingesteld aan die woningen waarvoor toestemming voor het uitvoeren van onderzoek is verleend. Het onderzoek resulteert in elk geval in:
- a. een inventarisatie van bouwtechnische gegevens die van belang zijn voor het vaststellen van de te treffen voorzieningen;
  - b. een opgave van voorzieningen die moeten worden getroffen om te voldoen aan de in artikel 10 genoemde isolatiewaarden;
  - c. een raming van de ten laste van het Rijk komende kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de onder b bedoelde voorzieningen;
  - d. een opgave van de ten laste van de onderscheiden eigenaren dan wel de daarvoor verantwoordelijke bewoners te brengen kosten voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud, het opheffen van gebreken en het uitvoeren van bijzondere wensen.
6. In gevallen waarin voor het handhaven van de bestemming de vaststelling van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting als bedoeld in artikel 4, tweede lid, en artikel 5, tweede lid, alsmede de vaststelling van een waarde als bedoeld in artikel 7, eerste lid, noodzakelijk is, verzoeken gedeputeerde staten op voorstel van burgemeester en wethouders Onze Minister schriftelijk om met inachtneming van de uitkomsten van het akoestisch en bouwtechnisch onderzoek te beslissen omtrent de vaststelling van de genoemde hogere waarde, onderscheidenlijk waarde.

Artikel 12

1. Op voorstel van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten gehoord, stelt Onze Minister voor elk van de in artikel 2 bedoelde zones een ontwerp-isolatieplan vast, waarin voor elke te isoleren woning in hoofdzaak wordt aangegeven welke geluidwerende voorzieningen zullen worden aangebracht. Het ontwerp-isolatieplan geeft voorts een globale aanduiding van de periode waarin de voorgenomen werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.
2. Binnen veertien dagen nadat burgemeester en wethouders van het vastgestelde ontwerp-isolatieplan in kennis zijn gesteld, delen zij de eigenaren en bewoners van de betreffende woningen schriftelijk de voor die eigenaren en bewoners van belang zijnde inhoud van het ontwerp-isolatieplan mede. Daarbij wordt eigenaren, bewoners en andere personen wier toestemming noodzakelijk is om geluidwerende voorzieningen aan te brengen, verzocht binnen zes weken schriftelijk te verklaren dat:
  - a. zij toestemming geven tot het aanbrengen van de voorgestelde geluidwerende voorzieningen;
  - b. zij zich verbinden tot het betalen van de in artikel 11, vijfde lid, onder d, bedoelde kosten;
  - c. zij zich verbinden tot het betalen van de door Onze Minister op grond van artikel 11, derde lid, vastgestelde bijdrage in de kosten van een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek;
  - d. zij afstand doen van de bij het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen verwijderde onderdelen van de woningen, dan wel zich de eigendom daarvan voorbehouden.

Artikel 13

1. Burgemeester en wethouders zenden de in artikel 12, tweede lid, bedoelde schriftelijke verklaringen aan Onze Minister.

2. Na ontvangst van de in artikel 12, tweede lid, bedoelde verklaringen stelt Onze Minister op voorstel van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten gehoord, voor het einde van het jaar waarin het voorlopig isolatieplan is vastgesteld, voor elk van de in artikel 2 bedoelde zones een definitief isolatieplan vast. In een definitief isolatieplan wordt:

- a. nauwkeurig aangegeven bij welke woningen in het kalenderjaar, volgend op het jaar van vaststelling van het betreffende definitieve isolatieplan, geluidwerende voorzieningen worden aangebracht;
- b. nauwkeurig aangegeven volgens welke tijdsfasering het betreffende definitieve isolatieplan wordt uitgevoerd en welke kosten met de uitvoering van dat plan zijn gemoeid;
- c. globaal aangegeven welke woningen in het tweede jaar, volgend op het jaar van vaststelling van het betreffende definitieve isolatieplan, voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen, waarbij tevens een raming wordt gegeven van de kosten die aan de uitvoering daarvan zijn verbonden.

HOOFDSTUK IV. ANDERE GELUIDSBRONNEN

Artikel 14

1. Binnen de in artikel 2 bedoelde zones is, behoudens het bepaalde in de volgende leden, de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege een industrieterrein of vanwege een weg waarlangs zich ingevolge het bij of krachtens artikel 74 van de wet bepaalde een zone zou bevinden:

- a. van de gevel van woningen 50 dB(A);
  - b. van de gevel van
    - kleuterscholen en scholen voor lager of voortgezet onderwijs, met uitzondering van daarbij behorende gymnastiekzalen,
    - bejaardenoorden,
    - algemene, categoriale en academische ziekenhuizen,
    - verpleeghuizen,
    - gebouwen voor sociaal-cultureel of maatschappelijk gebruik, niet zijnde inrichtingen in de zin van de Drank- en Horecawet (Stb. 1964, 386) of het Besluit recreatie-inrichtingen Wet geluidhinder (Stb. 1981, 687):
      - 50 dB(A);
  - c. van de gevel van
    - algemene en categoriale psychiatrische ziekenhuizen,
    - zwakzinnigeninrichtingen,
    - inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten,
    - medische kleuterdagverblijven,
    - sanatoria:
      - 50 dB(A);
  - d. van de gevel van kantoorgebouwen 55 dB(A);
  - e. aan de grens van terreinen die behoren bij gebouwen als bedoeld onder c, voor zover deze bestemd zijn of gebruikt worden voor de in die gebouwen gegeven zorg, 50 dB(A) bij geluidsbelasting vanwege een industrieterrein en 55 dB(A) bij geluidsbelasting vanwege een weg.
2. Het eerste lid is voor zover het betreft geluidsbelasting vanwege een weg niet van toepassing in de gevallen, bedoeld in artikel 88, eerste lid, van de wet, met betrekking tot geluidsgevoelige objecten als bedoeld in het eerste lid, die zich bevinden in een gebied aan weerszijden van de weg als bedoeld in artikel 88, tweede lid, van de wet, en waarvan de geluidsbelasting, vanwege de weg, op het tijdstip van in werking treden van dit besluit hoger is dan 55 dB(A). Het eerste lid is voorts niet van toepassing op woningen

die zich bevinden op een industrieterrein, voor zover het geluidhinder vanwege dat industrieterrein betreft.

3. In afwijking van het eerste lid is de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, vanwege een industrieterrein, van de gevel van woningen, die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit binnen de zone aanwezig, in aanbouw of geprojecteerd zijn en een geluidsbelasting vanwege dat industrieterrein ondervinden van meer dan 50 dB(A), 55 dB(A).

4. Gedeputeerde staten kunnen voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de in het eerste lid bedoelde geluidsgevoelige objecten een hogere waarde dan de ingevolge het eerste of derde lid geldende waarde vaststellen.

5. De vaststelling van een hogere waarde, bedoeld in het vierde lid, voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vanwege een industrieterrein geschiedt, behoudens in de gevallen, bedoeld in het zesde lid, met inachtneming van de artikelen 47, eerste en vierde tot en met achtste lid, en 51, eerste lid, van de wet en de artikelen 2, eerste lid, 3, eerste lid, 5, 6, tweede lid, 7 en 10-14 van het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen (Stb. 1982, 465).

6. In afwijking van het vijfde lid geschiedt de vaststelling van een hogere waarde, bedoeld in het vierde lid, voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vanwege een terrein dat op het tijdstip van in werking treden van dit besluit reeds een bestemming heeft, die de mogelijkheid insluit van vestiging van inrichtingen, behorende tot een categorie die is aangewezen in het Besluit categorie A-inrichtingen Wet geluidhinder (Stb. 1981, 671), met inachtneming van de artikelen 66, eerste lid, eerste volzin, juncto 47, vierde tot en met achtste lid, 51, eerste lid, en 67 van de wet en de artikelen 2, tweede lid, 3, tweede lid, 5, 6, tweede lid, 7 en 10-14 van het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen.

7. De vaststelling van een hogere waarde, bedoeld in het vierde lid, voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vanwege een weg geschiedt met inachtneming van de artikelen 83, 84, tweede lid, 86, derde lid, en 87 van de wet en de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, tweede lid, 8, derde lid, 9 en 12-16 van het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen (Stb. 1981, 688).

8. Onze Minister kan in bijzondere gevallen, indien de geluidsbelasting, vanwege een industrieterrein, van de gevel van op het tijdstip van in werking treden van dit besluit aanwezige of in aanbouw zijnde woningen of andere geluidsgevoelige objecten hoger is dan 55 dB(A) en deze niet of slechts tegen uitzonderlijk hoge kosten door het treffen van maatregelen tot die waarde of tot een overeenkomstig het vierde lid vast te stellen waarde kan worden beperkt, voor die woningen of andere geluidsgevoelige objecten op verzoek van burgemeester en wethouders een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vaststellen, met dien verstande dat deze waarde:

- a. voor woningen en gebouwen als bedoeld in het eerste lid, onder b, 65 dB(A) niet te boven mag gaan;
- b. voor gebouwen als bedoeld in het eerste lid, onder c, en voor terreinen als bedoeld in het eerste lid, onder e, 60 dB(A) niet te boven mag gaan.

De gelding van een krachtens de vorige volzin vastgestelde waarde kan aan voorwaarden worden gebonden. Een verzoek als bedoeld in de eerste volzin wordt ingediend bij gedeputeerde staten. Deze zenden het verzoek, voorzien van hun advies, aan Onze Minister. Van een besluit als bedoeld in de eerste volzin geeft Onze Minister kennis aan gedeputeerde staten en aan burgemeester en wethouders.

9. De waarde van de geluidwering van de gevels op het tijdstip van in werking treden van dit besluit in aanbouw zijnde of aanwezige woningen waarvoor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van de gevel hoger is dan 50 dB(A), moet zodanig zijn dat de geluidsbelasting binnen de woningen bij gesloten ramen 35 dB(A) niet te boven gaat. In afwijking van de eerste volzin moet, indien toepassing is gegeven aan het achtste lid, de in de eerste volzin bedoelde waarde zodanig zijn dat de geluidsbelasting binnen de woningen bij gesloten ramen 40 dB(A) niet te boven gaat.

HOOFDSTUK V. FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 15

1. Onze Minister vergoedt aan de gemeenten de kosten van:
  - a. het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen als bedoeld in artikel 9, welke worden aangebracht overeenkomstig Hoofdstuk III;
  - b. overige werkzaamheden die naar het oordeel van Onze Minister redelijkerwijs voor de uitvoering van Hoofdstuk III zijn verricht.
2. Onze Minister kan ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde vergoeding inzage verlangen van alle op het isolatieplan betrekking hebbende bescheiden.

Artikel 16

1. Onze Minister vergoedt aan de gemeenten:
  - a. de koopsommen van grondverwerving alsmede de kosten van bouwrijp maken, welke ter verwezenlijking van bestaande bestemmingen zijn betaald vóór de ingevolge het vierde lid voor de betrokken gemeente geldende datum, voor zover deze bedragen vergeefs blijken te zijn uitgegeven, en
  - b. de waardevermindering die de eigendommen en zakelijke rechten van gemeenten ondergaan doordat bestaande bestemmingen ter naleving van artikel 111 van de wet in verband met Hoofdstuk II van dit besluit worden gewijzigd.
2. Op het bedrag der koopsommen, respectievelijk kosten wordt in mindering gebracht de waarde van de eigendommen die de gemeente daarmede heeft verworven.
3. Onder bestaande bestemmingen worden verstaan bestemmingen, vastgelegd in, een onderdeel van, een bestemmingsplan onherroepelijk goedgekeurd vóór de ingevolge het vierde lid voor de betrokken gemeente geldende datum, ongeacht of op die datum de in artikel 11 van de Wet op de ruimtelijke ordening bedoelde uitwerking reeds heeft plaatsgevonden, en bestemmingen vastgelegd in, een onderdeel van, een op die datum nog niet onherroepelijk plan voor zover de provincie het plan op die datum heeft goedgekeurd en tegen het plan bij de Kroon geen beroepschriften met betrekking tot bezwaren verband houdend met geluidsoverlast aanhangig zijn. Tevens worden daaronder verstaan bestemmingen voor de realisering waarvan met toepassing van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening, juncto artikel 50, achtste lid, van de Woningwet, voor de ingevolge het vierde lid voor de betrokken gemeente geldende datum vrijstelling is verleend van de voorschriften van geldende bestemmingsplannen.
4. De in het eerste en derde lid bedoelde datum is:
  - a. voor de gemeenten Beesel, Bergen, Kessel, Melick en Herkenbosch, Neer, Posterholt, St. Odiliënberg, Roermond, Swalmen, Vlodrop en Meerlo-Wanssum: 10 september 1980;
  - b. voor de gemeenten Haalen, Helden en Roggel: 30 oktober 1981;
  - c. voor de gemeenten Maasbree en Echt: 6 januari 1983.In afwijking van onderdeel a is voor de gemeente Roermond, voor zover het betreft het bestemmingsplan «Leeuwen II», vastgesteld op 25 oktober 1979, de in het eerste en derde lid bedoelde datum: 9 september 1981.
5. Met inachtneming van de in het eerste en derde lid aangegeven beperkingen vergoedt Onze Minister aan de gemeente de kosten van de vergoedingen, bedoeld in artikel 49, eerste lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening mits de toekenning daarvan is geschied met instemming van Onze Minister of bij een beslissing op een krachtens artikel 49, tweede lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening ingesteld beroep.

Artikel 17

1. Voor zover in de kosten van de maatregelen die zijn vastgesteld met het oog op de beperking van de geluidsbelasting, vanwege een industrieterrein, gelegen binnen een of meer van de in artikel 2 bedoelde zones, van geluidsgevoelige objecten die op het tijdstip van in werking treden van dit besluit aanwezig, in aanbouw of geprojecteerd zijn, niet op andere wijze wordt voorzien, komen deze kosten:

a. voor zover het maatregelen betreft ten behoeve van geluidsgevoelige objecten, die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit aanwezig of in aanbouw zijn, en waarvan de geluidsbelasting van de gevel onderscheidenlijk op de grens van het terrein hoger is dan 55 dB (A), die met overeenkomstige toepassing van het bij of krachtens artikel 71, eerste tot en met vierde lid, en artikel 72, eerste lid, van de wet bepaalde, aan Onze Minister zijn voorgelegd en waarmee Onze Minister heeft ingestemd: ten laste van het Rijk;

b. voor zover het maatregelen betreft ten behoeve van geluidsgevoelige objecten, die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit geprojecteerd zijn: ten laste van de op het industrieterrein op dat tijdstip reeds gevestigde inrichtingen en de betrokken gemeente, met overeenkomstige toepassing van artikel 125, eerste lid, onder b, van de wet.

2. Artikel 125, tweede lid, van de wet is van overeenkomstige toepassing.

3. Onze Minister vergoedt aan de gemeenten de in het eerste lid, onder a, bedoelde kosten.

HOOFDSTUK VI. SLOTBEPALINGEN

Artikel 18

Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg.

Artikel 19

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 19 december 1983

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius

Uitgegeven de *negenentwintigste* december 1983

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

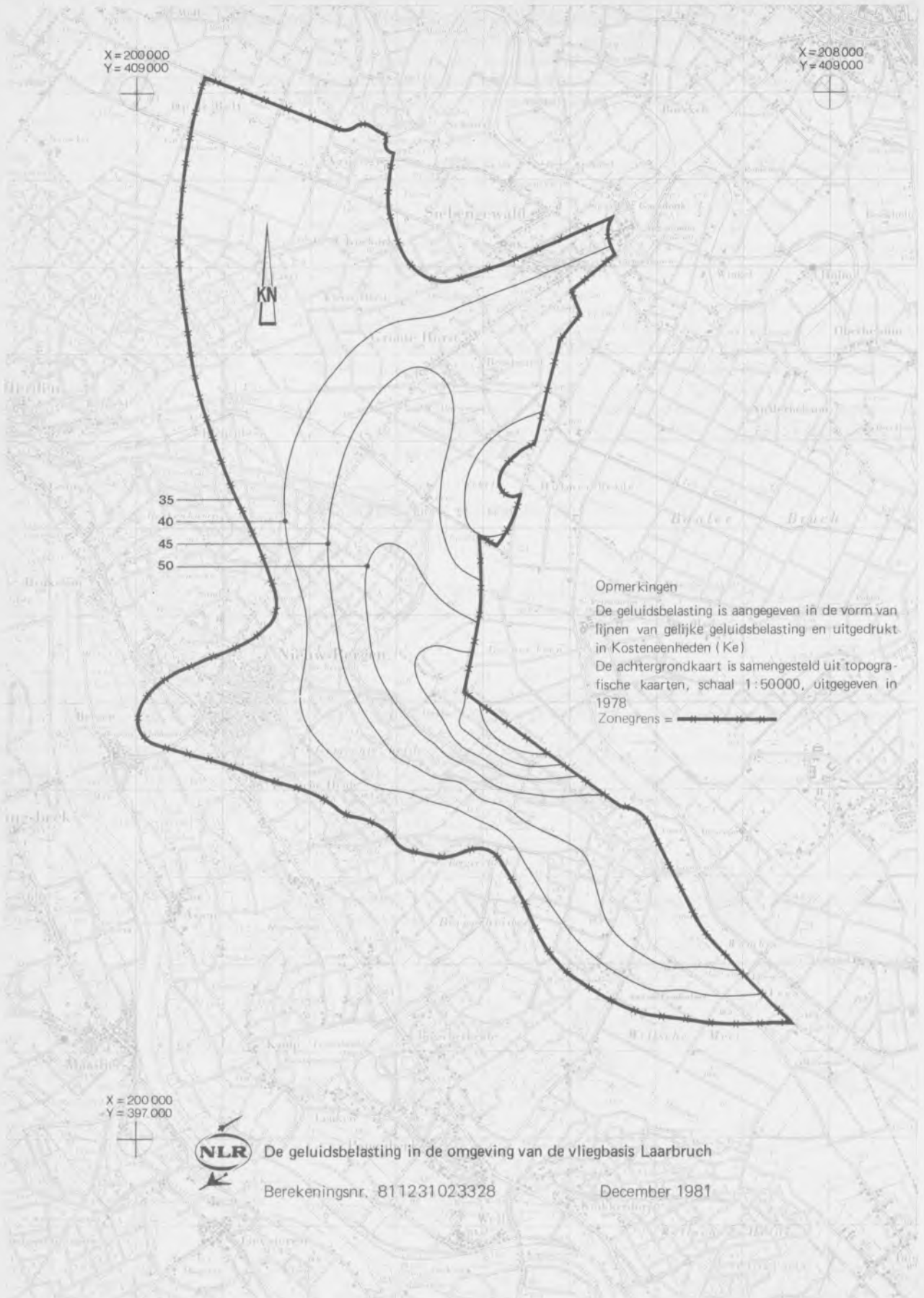
Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 januari 1984, nr. 7

Bijlagen A tot en met E

Behoren bij Koninklijk besluit van 19 december 1983, Stb. 657

Mij bekend,
De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius

BIJLAGE A (kaart zone Laarbruch)

De geluidsbelasting in de omgeving van de vliegbasis Brüggen

Berekeningsnr. 820329200520

Maart 1982

X = 194000
Y = 369000

X = 208000
Y = 369000

35
40
45
50

BOERBOND

35 40

X = 194000
Y = 346000

Opmerkingen

De geluidsbelasting is aangegeven in de vorm van lijnen van gelijke geluidsbelasting en uitgedrukt in Kosteneenheden (Ke)

De achtergrondkaart is samengesteld uit topografische kaarten, schaal 1:50000, uitgegeven in 1978/1979 en verkleind tot schaal 1:100000
Zonegrens =

De geluidsbelasting in de omgeving van de vliegbasis Wildenrath

+

X = 197000
Y = 353000

+

X = 209000
Y = 353000

Staatsblad 1983 657

Opmerkingen

De geluidsbelasting is aangegeven in de vorm van lijnen van gelijke geluidsbelasting en uitgedrukt in Kosteneenheden (Ke).

De achtergrondkaart is samengesteld uit topografische kaarten, schaal 1:50000, uitgegeven in 1978/1979.

Zonegrens =

+

X = 209000
Y = 345000

Gebouwen anders dan woningen waarvoor grenswaarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting bij of krachtens dit besluit gelden.

I

- a. Schoolgebouwen of andere als zodanig bestemde of gebruikte gebouwen ten behoeve van het kleuter- of lager onderwijs en het voortgezet onderwijs alsmede instituten voor wetenschappelijk onderwijs;
- b. gebouwen, bestemd voor sociaal-kultureel en maatschappelijk gebruik zoals bibliotheken, musea, internaten en sociaal-kulturele centra.

II

- a. bejaardenoorden;
- b. verzorgingstehuizen voor bejaarden;
- c. serviceflats ten behoeve van bejaardenhuisvesting.

III

- a. algemene en academische ziekenhuizen;
- b. categoriale ziekenhuizen;
- c. algemene en categoriale psychiatrische ziekenhuizen;
- d. zwakzinnigeninrichtingen;
- e. verpleegtehuizen;
- f. inrichtingen voor doven en slechthorenden;
- g. medische kindertehuizen;
- h. medische kleuterdagverblijven;
- i. sanatoria.

Artikel 1

Voor het samenstellen van bestekken betreffende het aanbrengen van de in artikel 10, eerste lid, van dit besluit bedoelde geluidwerende voorzieningen dient toepassing te worden gegeven aan de delen A en C van het vanwege Onze Minister openbaar gemaakte standaard Referentiebestek voor woningbouw.

§ 2. Bepaling van de geluidwering van de gevel

Algemeen

Artikel 2

1. Voor de toepassing van dit Programma van eisen wordt onder de geluidwering van de gevel van een gebouw mede de geluidwering van het dak verstaan. Onder gevel wordt de totale door begrenzingsvlakken gevormde buitenbegrenzing van de geluidsgevoelige ruimte verstaan.

2. De bepaling van de geluidwering van de gevel kan plaatsvinden door middel van berekeningen danwel door middel van metingen. De bepaling van de geluidwering dient te geschieden voor de octaafbanden met de middenfrequenties 125 Hz, 250 Hz, 500 Hz, 1000 Hz en 2000 Hz.

3. Bij de bepaling van de geluidwering van de gevel dient te worden uitgegaan van het A-gewogen standaard-referentiespectrum voor luchtverkeer als bron van buitengeluid. Het A-gewogen standaard-referentiespectrum voor luchtverkeer is in tabel 1 gegeven, zodanig dat het bijbehorende geluidsniveau 0 dB is.

Tabel 1. Het A-gewogen standaard-referentiespectrum in octaafbanden met luchtverkeersgeluid

	Octaafbanden met middenfrequenties in Hz				
Frequentie (Hz)	125	250	500	1k	2k
Index i	1	2	3	4	5
C_i (dB)	- 21	- 11	- 7	- 4,5	- 6

4. Indien naar het oordeel van Onze Minister het spectrum van het luchtverkeersgeluid buiten het gebouw sterk afwijkt van het A-gewogen standaard-referentiespectrum, worden de dienovereenkomstige C_i -waarden in de plaats gesteld van de in tabel 1 gegeven C_i -waarden.

5. De geluidwering van de gevel wordt genormeerd voor de nagalmtijd in de geluidsgevoelige ruimte. Voor geluidsgevoelige ruimten in woningen bedraagt de referentienagalmtijd (T_0) 0,5 seconde voor de in het tweede lid genoemde octaafbanden. Voor ruimten in overige gebouwen bedraagt de referentienagalmtijd (T_0) 0,8 seconde voor de in het tweede lid genoemde octaafbanden.

6. Bij het berekenen of meten van de geluidwering van de gevel wordt rekening gehouden met de ventilatie-openingen op een wijze die is aangegeven in artikel 9.

Berekeningsmethode

Artikel 3

1. De partiële geluidwering (G_i) van een gevel – dat wil zeggen de geluidwering in één octaafband (i) – wordt berekend uit de geluidsisolatie van de totale, uit te onderscheiden elementen samengestelde gevel, met de formule:

$$G_i = R_i - C_r + 10 \log \frac{V}{6T_0 S} \quad (\text{dB}) \quad (1)$$

Hierin is:

$$R_i = -10 \log \left[\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{S} \cdot 10^{-R_{ji}/10} + K \right] \quad (\text{dB}) \quad (2)$$

Waarin:

R_i = de (laboratorium) luchtgeluidsisolatiewaarde van de gevel in de octaafband i in dB.

C_r = correctiefactor in verband met de gevelreflectie.

V = het volume van de geluidsgevoelige ruimte.

T_o = de referentienagalmtijd: 0,5 s, tenzij anders is aangegeven.

S = totale geveloppervlak in m^2 (gezien vanuit de geluidsgevoelige ruimte).

n = het aantal te onderscheiden elementen waaruit de gevel is opgebouwd.

S_j = het oppervlak van het gevelement j in m^2

R_{ji} = de (laboratorium) luchtisolatiewaarde van het gevelement j in de octaafband i in dB.

K = kierfactor = $(3 \cdot 10^{-4})$. Indien dubbele kierdichting wordt toegepast, kan K op 10^{-5} worden gesteld.

2. De correctiefactor C_r (gevelreflectie) bedraagt 3 dB indien de hoek tussen de verbindinglijn geluidsbron en gebouw en de normaal op de gevel of het gevelvlak 70° of minder is en bedraagt 0 dB indien deze hoek meer dan 70° is. Bij de bepaling van de geluidwering wordt rekening gehouden met de situering van de gevelvlakken ten opzichte van de posities van de bron gedurende de vluchtpassage. Een begrenzingsvlak wordt slechts dan buiten beschouwing gelaten, indien onder alle omstandigheden de vliegtuigbewegingen zo worden uitgevoerd, dat er geen ononderbroken verbindinglijn kan worden gedacht tussen de bron en dat begrenzingsvlak.

3. Indien de waarden R_i gegeven zijn voor het A-gewogen standaardreferentiespectrum – dus in dB (A) –, geven de formules (1) en (2) direct de geluidwering van de gevel in dB (A).

4. Indien bij de bepaling van de geluidwering van de bestaande gevel een grotere kierfactor wordt gehanteerd dan de in formule (2) gegeven kierfactor, wordt deze afwijking gemotiveerd.

5. Bij de bepaling van de partiële geluidwering van een gevel volgens formule (1) wordt gerekend met de gebruikelijke gevelstructuren. Indien sprake is van een bijzondere gevelstructuur kan een correctie worden toegepast welke wordt gemotiveerd.

6. Uit de partiële geluidwering van de gevel (G_i) wordt de geluidwering van de gehele gevel berekend met de formule:

$$G_A = -10 \log \sum_{i=1}^5 10^{-(G_i - C_i)/10} \quad (\text{dB(A)}) \quad (3)$$

Waarin:

C_i = standaard-referentiespectrum in dB (zie artikel 3, derde lid).

Meetmethode

Artikel 4

1. De metingen worden uitgevoerd per begrenzingsvlak met behulp van een luidspreker of een luidsprekercombinatie op zodanige wijze dat de

metingen voor wat betreft de invalrichtingen representatief kunnen worden geacht. Daarbij wordt uitgegaan van een geluidsbron op één of meer vaste posities. Het begrenzingsvlak wordt daartoe onder een hoek van $45^\circ \pm 5^\circ$ ten opzichte van de normaal aangestraald, zodanig dat de geluidsbelasting op de andere van belang zijnde begrenzingsvlakken te verwaarlozen is. De afstand van de bron tot het begrenzingsvlak gemeten vanuit de geluidsgevoelige ruimte is tenminste tweemaal de gevelbreedte (van die ruimte).

2. De bron dient een signaal voort te brengen met het karakter van een ruis en met een breedte van tenminste één octaaf waarvan de middenfrequentie overeenkomt met de middenfrequentie van het te meten octaafgeluiddrukniveau. De frequentiecarakteristiek van de bron mag geen scherpe variaties vertonen. De richtingscarakteristiek moet vlak zijn binnen een hoek van circa 40° .

3. De door de bron veroorzaakte geluidsniveaus dienen tenminste 10dB hoger te zijn dan het achtergrondgeluid, dat wil zeggen alle geluiden die niet van de bron afkomstig zijn.

4. Het geluiddrukniveau buiten het gebouw $L_{2,i}$ wordt per octaafband bepaald op 2 meter afstand van het begrenzingsvlak.

5. Het (ruimtelijk gemiddelde) geluiddrukniveau binnen de ruimte $L_{b,i}$ wordt per octaafband bepaald. Voor indicatieve doeleinden kan voor de bepaling van het geluiddrukniveau binnen de geluidsgevoelige ruimte $-L_{b,i}$ eventueel worden volstaan met één meting op 1 à 1,5 meter afstand van het gevelvlak, ter hoogte van het midden van de gevel. Ter compensatie van een systematische fout dient het aldus gemeten geluiddrukniveau met 1 dB te worden verlaagd.

6. In de geluidsgevoelige ruimte dient per octaafband met de middenfrequenties 125 Hz, 250 Hz, 500 Hz, 1000 Hz, 2000 Hz, de nagalmtijd T_i te worden bepaald.

7. Uit de waarden $L_{2,i}$, $L_{b,i}$ en T_i en de referentienagalmtijd T_o , (zie artikel 3, vijfde lid) wordt het partiële geluidsniveaoverschil van de gevel D_i bepaald volgens de formule:

$$D_i = L_{2,i} - L_{b,i} + 10 \log (T_i/T_o) \quad (\text{dB}) \quad (4)$$

8. In verband met de reflecties van het geluid op de gevel dient het partiële geluidsniveaoverschil te worden gecorrigeerd voor de bepaling van de partiële geluidwering volgens de formule:

$$G_i = D_i - C_r \quad (\text{dB}) \quad (5)$$

waarin $C_r = 0$ of 3 dB, overeenkomstig artikel 3, tweede lid.

9. Uit de partiële geluidwering G_i (voor de octaafbanden met de middenfrequenties 125 Hz, 250 Hz, 500 Hz, 1000 Hz en 2000 Hz) wordt, rekening houdende met het standaardspectrum, de waarde van de geluidwering van de gevel bepaald volgens de formule (3) (zie artikel 3, zesde lid).

10. De apparatuur ter bepaling van de geluiddrukniveaus dient zodanig te zijn dat voor de meetketen wordt voldaan aan IEC-publicatie 651, uitgave 1979, type 2.

§ 3. De voorzieningen

Artikel 5

De voorzieningen mogen geen essentiële vermindering van het comfort van de woning en geen of nauwelijks intensiever of moeilijker uitvoerbaar onderhoud tot gevolg hebben, in vergelijking met gelijksoortige woningen buiten geluidszones.

Artikel 6

De kwaliteit van de voorzieningen moet zodanig zijn dat de effectiviteit bij normaal onderhoud voor een lange periode gewaarborgd is. Onderhoud of vervanging van voor de geluidwering van belang zijnde onderdelen moet mogelijk zijn.

Artikel 7

Voor toe te passen constructiedelen ten behoeve van de geluidwering dient door middel van een meetrappport of anderszins aangetoond te worden, dat zij geschikt zijn om te voldoen aan de voor het project gestelde eisen betreffende de geluidwering.

Artikel 8

Door of vanwege Onze Minister kunnen nadere gegevens betreffende de voorzieningen worden geëist die van belang zijn voor de geluidwering.

Artikel 9

1. Voor zover de geluidwerende voorzieningen van invloed zijn op de luchtverversing dienen de eisen van de bouwverordening daaromtrent in acht te worden genomen.

2. De noodzakelijk aan te brengen ventilatievoorzieningen dienen in principe te passen binnen het aanwezige ventilatiesysteem, veelal bedoeld voor natuurlijke ventilatie. Mechanische ventilatievoorzieningen zullen slechts worden aangebracht als de noodzaak daartoe naar het oordeel van Onze Minister is aangetoond. De mechanische ventilatievoorzieningen mogen geen hogere geluidsniveaus in de geluidsgevoelige ruimten veroorzaken dan de geluidsniveaus, gegeven in de norm van het Nederlands Normalisatie Instituut, NEN 1070, uitgave 1976.

3. Indien er in een gevel waaraan eisen worden gesteld ten aanzien van de geluidwering, regelbare luchttoevoeropeningen zijn opgenomen, wordt bij de bepaling van de geluidwering, behoudens het vierde lid, verondersteld dat deze zodanig zijn geopend dat de minimale luchtverversing van de geluidsgevoelige ruimte plaatsvindt.

4. Indien toepassing van het derde lid leidt tot het aanbrengen van geluidwerende ventilatie-openingen en een volledige toepassing daarvan stuit op zwaarwegende technische of financiële bezwaren, wordt ten minste 50% van de benodigde luchttoevoeropening van geluiddemping voorzien. Voor de bepaling van de geluidwering worden de additionele klassieke ventilatievoorzieningen gesloten geacht.

§ 4. Toezicht en oplevering

Artikel 10

1. Ten behoeve van de oplevering van de geluidwerende voorzieningen wordt bij steekproef een meting uitgevoerd ter controle van de krachtens artikel 10, tweede lid, van het besluit bepaalde waarde van de geluidwering.

De steekproefgrootte dient ten minste te zijn één op de twintig woningen of één op de twintig ruimten in andere geluidsgevoelige gebouwen.

2. De in het eerste lid bedoelde metingen vinden tenminste plaats ten aanzien van die ruimten waarvan de geluidwering naar het oordeel van Onze Minister bijzondere aandacht verdient.

3. Van elke meting ingevolge het eerste lid worden in een rapport het resultaat en alle voor die meting relevante gegevens weergegeven. Indien uit een meting blijkt dat niet is voldaan aan de ingevolge artikel 11, tweede lid, van het besluit bepaalde waarde van de geluidwering, dan wordt in het rapport waar mogelijk de oorzaak daarvan aangegeven.

Artikel 11

Bij de oplevering van de geluidwerende voorzieningen wordt aan de eigenaar en de bewoner van de woning een duidelijk, op schrift gestelde gebruiksaanwijzing en onderhoudsvoorschrift voor de aangebrachte geluidwerende voorzieningen ter beschikking gesteld.

1. Inleiding

De zonering van in Nederland gelegen luchtvaartterreinen geschiedt op basis van de gewijzigde Luchtvaartwet (Stb. 1978, 354). Deze wet voorziet echter niet in de zonering van vliegvelden, die weliswaar in het buitenland gelegen zijn, maar wier invloedsgedebiet zich uitstrekt over Nederland. Het laatste doet zich voor ten aanzien van de in West-Duitsland gelegen vliegbases Laarbruch, Brügggen en Wildenrath, die ernstige geluidhinder veroorzaken in Noord- en Midden-Limburg. In de zonering van deze velden kan worden voorzien door uitvoering te geven aan Hoofdstuk VIII (Andere geluidszones) van de Wet Geluidhinder (Stb. 1979, 99). De onderhavige algemene maatregel van bestuur strekt daartoe.

Dit besluit is in de eerste plaats gebaseerd op artikel 108 van de Wet geluidhinder. Dit artikel bepaalt dat een gebied waar ernstige geluidhinder optreedt of is te verwachten, welke niet of niet voldoende door toepassing van andere hoofdstukken van de Wet geluidhinder kan worden bestreden, bij algemene maatregel van bestuur kan worden aangewezen als geluidzone in de zin van Hoofdstuk VIII van de Wet geluidhinder. In artikel 108 is verder bepaald dat het voornemen om een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 108 uit te brengen, ten minste twee jaren tevoren moet zijn aangekondigd in het Indicatief Meerjaren Programma Geluid. Met het oog op dit vereiste, dat tot doel heeft ruimschoots van te voren een gedachtenwisseling met de beide Kamers der Staten-Generaal over het voornemen mogelijk te maken, is dit voornemen reeds aangekondigd in het voorlopig Indicatief Meerjaren Programma Geluid 1980-1984 (Tweede Kamer, zitting 1979-1980, 15 860, nrs. 1-2) van 22 oktober 1979 en bevestigd in het Indicatief Meerjaren Programma Geluid 1981-1985 (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16 400, Hoofdstuk XVII, nr. 7) van 12 september 1980.

Het onderhavige besluit bevat de volgende onderdelen: de zonevaststelling rondom Laarbruch, Brügggen en Wildenrath (artikel 2), de normstelling voor bestemmingen gelegen binnen de zones (artikelen 3 t/m 8), de maatregelen ter bestrijding van de geluidhinder vanwege luchtvaartlawaai, ten aanzien van reeds aanwezige, of in aanbouw zijnde woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen (artikelen 9 t/m 13), de toepasselijkheid van regelingen ten aanzien van andere lawaaibronnen dan de luchtvaart binnen de zones (artikel 14) en financiële bepalingen (artikelen 15 t/m 17).

Hoofdstuk VIII van de Wet geluidhinder waarop het onderhavige besluit is gebaseerd, kent een minder uitgewerkte regeling voor de zogenaamde andere geluidszones dan de regelingen die in andere hoofdstukken van de Wet geluidhinder zijn neergelegd met betrekking tot zones rond industrie-terreinen en langs wegen. Met gebruikmaking van de geboden ruimte kon in het onderhavige besluit met betrekking tot de normstelling en het treffen van maatregelen aan reeds aanwezige of in aanbouw zijnde woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen, aansluiting worden gezocht bij de Luchtvaartwet.

Ten aanzien van de normstelling geldt dit voor het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen ex artikel 25, tweede lid, van de Luchtvaartwet (Stb. 1981, 504), en ten aanzien van saneringsmaatregelen voor de Regeling geluidwerende voorzieningen ex artikel 26, tweede lid, van de Luchtvaartwet. Voor de ontwikkeling van de normstelling, het overleg met de Staten-Generaal sinds 1974, de totstandkoming van de normstelling en de relatie tussen de geluidsbelasting binnen en buiten zij verwezen naar de paragrafen 2 t/m 5 van de nota van toelichting, behorende bij het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen.

In tegenstelling tot de Luchtvaartwet, artikel 26, eerste lid, kent de Wet geluidhinder voor ondergetekende niet de verplichting tot het geven van een aanwijzing, als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening, ten aanzien van gronden die binnen de vastgestelde

geluidszone zijn gelegen. Ter voorkoming van geprojecteerde gesubsidieerde woonbebouwing binnen de vastgestelde geluidszone is evenwel bij Beschikking van de toenmalige Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 22 december 1981, Stcrt. 250, (Beschikking geldelijke steun inzake woningen nabij luchtvaartterreinen) het verlenen van geldelijke steun uit 's Rijks kas aan met het oog op de geluidhinderbestrijding gestelde voorwaarden gebonden. Ter voorkoming van geprojecteerde niet-gesubsidieerde woonbebouwing binnen de vastgestelde geluidszone zullen in voorkomende gevallen in bestuurlijk overleg met de betrokken gemeenten afspraken ter zake worden gemaakt.

Over het ontwerp van dit besluit heeft overleg plaatsgehad in de Commissie zonering buitenlandse luchtvaartterreinen (Noord- en Midden-) Limburg. Tevens zijn conform artikel 108, vierde lid, de raden der betrokken gemeenten en de provinciale staten van Limburg gehoord. In de uitgebreide commissievergadering van de vaste Commissie voor Milieuhygiëne uit de Tweede Kamer van 15 februari 1982 is desgevraagd de toezegging gedaan dat met het oog op het toezicht op de naleving van de voorschriften welke krachtens dit besluit zijn vastgesteld om een overschrijding van de grenswaarde van de geluidsbelasting buiten de geluidszone te voorkomen, binnen twee jaar een geluidbewakingssysteem voor Noord- en Midden-Limburg aanwezig zal zijn, zulks teneinde in de toekomst te kunnen beschikken over een actueel inzicht in het vlieggebeuren boven Noord- en Midden-Limburg. Dat de voor de uitvoering daarvan benodigde apparatuur een punt van bijzondere zorg zal zijn, wordt onderkend. De rijksoverheid zal hiervoor een voorziening treffen.

2. Historische ontwikkeling

Bij brief van 28 december 1979 aan het college van gedeputeerde staten van Limburg heeft de toenmalige Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, mede namens de destijds betrokken bewindslieden van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, van Verkeer en Waterstaat en van Defensie nadere informatie gegeven over de uitgangspunten, die in afwachting van de definitieve uitwerking van de zonering in het kader van de Luchtvaartwet, gedurende de interimbeleidsperiode moesten worden gehanteerd. Daarbij heeft hij gewezen op de parallelliteit welke bestaat tussen deze uitgangspunten en die welke zullen worden gehanteerd voorafgaande aan de zone-aanwijzing in het kader van de Wet geluidhinder voor de buitenlandse luchtvaartterreinen Laarbruch, Brügggen en Wildenrath. Die uitgangspunten hielden in dat erop aangedrongen werd gedurende de interimbeleidsperiode een beleid te voeren, dat erop is gericht toeneming van het aantal ernstig gehinderden zoveel mogelijk te voorkomen. In dat terughoudend beleid ten aanzien van het ontwikkelen en realiseren van bestemmingsplannen, c.q. bouwplannen diende met name de verder in de brief aangegeven normstelling in acht te worden genomen.

Bij brief van 31 januari 1980 aan het college van gedeputeerde staten van Limburg met afschrift van diens brief van dezelfde datum aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, heeft de toenmalige Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne aangegeven, dat, gelet op de verwachting dat de resultaten van nader meetonderzoek en overleg met de Britse defensie-autoriteiten over aangepast gebruik en betere vliegkarakteristieken van vervangende vliegtuigen tot een naar omstandigheid ten minste 5 Kosteneenheden lagere geluidsbelasting kunnen leiden ten opzichte van de huidige situatie, ten behoeve van het interimbeleid ter zake van nieuwe woningbouw in gebieden rond de bases Laarbruch, Brügggen en Wildenrath uitgegaan kon worden van een 5 Kosteneenheden gunstiger beeld. Met het oog op het tot stand brengen van het onderhavige besluit is op 10 september 1980 de Commissie zonering buitenlandse luchtvaartterreinen (Noord- en Midden-) Limburg geïnstalleerd. Deze commissie kreeg tot taak te adviseren ter zake van de toepassing van Hoofdstuk VIII (Andere

geluidszones) van de Wet geluidshinder, juncto artikel 130 Wet geluidshinder voor gebieden in Limburg waar ernstige geluidshinder ten gevolge van vliegtuigen van de vliegbases Laarbruch, Brüggen en Wildenrath optreedt. Voorts diende de Commissie het college van gedeputeerde staten van Limburg te adviseren gedurende de eerdergenoemde interimbeleidsperiode met betrekking tot de toepassing van de brief van 28 december 1979 en de aanvulling daarop van 31 januari 1980. Ten slotte kreeg de Commissie tot taak de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne te adviseren over alle maatregelen en voorschriften ter vermindering van de geluidsbelasting op het Nederlands grondgebied rondom de luchtvaartterreinen Laarbruch, Brüggen en Wildenrath. De Commissie is bevoegd de Minister ongevraagd voorstellen ter zake te doen. In deze Commissie die onder voorzitterschap staat van de gedeputeerde die belast is met de zorg voor de milieuhygiëne van Limburg, hebben naast de besturen van de betrokken gemeenten en de provincie, vertegenwoordigers van het Rijk, een vertegenwoordiger van het Stadsgewest Roermond, alsmede een vertegenwoordiger van omwonenden in Roermond/Asenray zitting.

Aan de haar opgedragen taak met betrekking tot de toepassing van de zogenoemde interimbeleidsbrief van 28 december 1979 heeft de Commissie zich met grote voortvarendheid gewijd. Op basis van de in die brief vervatte normstelling en de gegeven verbijzondering daarvan in de brief van 31 januari 1980, is per gemeente het interimbeleid ingevuld.

Bij brief van 9 september 1981 heeft de toenmalige Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne aan de Commissie het resultaat van het op basis van de brief van 31 januari 1980 uitgevoerde onderzoek ter beschikking gesteld. Deze resultaten, die vooralsnog betrekking hebben op Brüggen, zijn weergegeven in een kaart met de huidige geluidscontouren. Uit deze kaart is toen gebleken dat, in tegenstelling tot eerdere kaarten, ook ten westen van de Maas ernstige geluidshinder optreedt, met name in de gemeenten Helden, Haelen en Roggel. Daar staat tegenover dat de geluidsbelasting in Swalmen, Melick-Herkenbosch, St. Odiliënberg en enkele delen van Roermond, waaronder Asenray, aanzienlijk lager is dan op de eerdere kaart werd aangegeven. Met name laatstgenoemde kerkdorp ligt thans niet meer in het gebied met een geluidsbelasting van 65 Kosteneenheden en hoger. Per saldo is het aantal nieuwbouwplannen binnen de 35-Kosteneenheden-contour meer dan 1/3 lager dan op grond van de eerdere kaart werd vermoed. Bij dezelfde brief van 9 september 1981 is een mogelijke alternatief meegezonden, waarbij wordt uitgegaan van gewijzigde vliegroutes.

Bij brief van 26 oktober 1981 heeft de toenmalige Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne benadrukt dat, in het kader van het interimbeleid alsmede de verdere voorbereiding van het onderhavige besluit, dient te worden uitgegaan van de kaart met de huidige geluidscontouren voor Brüggen. Wel is, om tegemoet te komen aan de wens uit de regio om te zoeken naar een optimalisatie van de geluidssituatie in Noord- en Midden-Limburg, de Commissie belast met de opdracht, op korte termijn een alternatief uit te werken dat voor de meest betrokken partijen aanvaardbaar is en dat bij de afronding van het ontwerp-besluit zou kunnen worden meegenomen. Gelet op het regeringsvoornemen dit besluit in het voorjaar van 1983 in werking te doen treden, werd de uiterste termijn om het alternatief uit te werken gesteld op 1 juni 1982. Uitvoering van de in deze brief vervatte opdracht heeft ertoe geleid dat de kaart met de geluidsbelastingscontouren van Brüggen is aangepast. Omdat het gereedkomen van de kaart met de huidige geluidscontouren van Brüggen en de proeve van een alternatief (over Swalmen) de onzekerheid over de juiste omvang van de geluidsbelasting door toedoen van Brüggen hebben weggenomen, is in de brief van 26 oktober 1981 medegedeeld, dat er uiteraard geen reden voor handhaving van de 5 Kosteneenheden-reductie meer is.

Ook rond Laarbruch werd naar analogie van de situatie rond Brüggen aan de hand van metingen besloten tot herberekening van de geluidsbelastingscontouren. De kaart die hiervan het resultaat is, is begin 1982 aan de

betrokken gemeentebesturen en de provincie ter beschikking gesteld. De kaart laat zien dat met name in de omgeving van Papenbeek en Wellerlooi, evenals rond het noordelijker gelegen Siebengewald, de geluidsbelasting aanzienlijk lager ligt dan aanvankelijk werd geconcludeerd, waardoor enkele opgeschorte plannen voor nieuwbouw alsnog doorgang kunnen vinden.

Zoals reeds eerder is opgemerkt, brengt krachtens haar taakstelling de Commissie zoning buitenlandse luchtvaartterreinen (Noord- en Midden-) Limburg advies uit over alle maatregelen en voorschriften ter vermindering van de geluidsbelasting op Nederlands grondgebied rondom de luchtvaartterreinen Laarbruch, Brügggen en Wildenrath. De Commissie is bevoegd ook ongevraagd voorstellen te doen. Dit houdt onder meer in dat met name in de periode na de vaststelling van dit besluit (voorjaar 1983), wanneer de zone-aanwijzing formeel een feit is, gewijzigde omstandigheden, nieuwe feiten en uitkomsten van overleg met de Britse defensie-autoriteiten aanleiding kunnen zijn om te komen tot gunstiger geluidsbelastingscontouren en tot een daarop gebaseerde wijziging van het dan geldende besluit. Met name staan de mogelijkheden van de bestrijding aan de bron hier centraal. In het verleden zijn, met name vanuit de regio, verwachtingen gekoesterd over een teruggang van de heersende geluidsbelasting als gevolg van de in te voeren vlootvernieuwing op Laarbruch, Brügggen en Wildenrath. Op dit ogenblik ontbreekt hiervoor echter een planning bij de Britse defensie-autoriteiten, waardoor een beleid, dat is gebaseerd op de toekomstverwachtingen over de vlootvernieuwing, niet reëel is. Niettemin zal ondergetekende, via bemiddeling van zijn ambtgenoot van Defensie, er bij de Britse defensie-autoriteiten op blijven aandringen, in de komende jaren (tot 1985) de geluidsbelasting in Noord- en Midden-Limburg, die het gevolg is van de militaire vliegbases Laarbruch, Brügggen en Wildenrath te verminderen door bijvoorbeeld het wijzigen van de taakstelling, van het werkelijk aantal vliegbewegingen en van de kruishoogten. Een en ander kan betekenen dat, zodra zekerheid bestaat over een verdere teruggang van de geluidsbelasting, de contourenkaart wordt aangepast.

3. Saneringskosten luchtvaartlawaai

In november 1981 is, in verband met het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen in gebieden met een geluidsbelasting vanwege luchtvaartlawaai 40 Kosteneenheden of meer (sanering), een inventarisatie afgerond van bestaande en toekomstige geluidsgevoelige bebouwing in Noord- en Midden-Limburg. Deze inventarisatie is uitgevoerd door Adviesbureau Arnhem van de Heidemij. Gegevens uit deze inventarisatie zijn onder andere ter beschikking gesteld van de betrokken gemeenten. Aangezien een herberekening van de geluidsbelasting voor Laarbruch pas eind december 1981 gereed was, is de inventarisatie in januari 1982 aangepast. Het onderzoek had betrekking op bebouwing rond de vliegvelden Laarbruch, Brügggen en Wildenrath. Omdat het gebied met een geluidsbelasting van 40 Kosteneenheden of meer vanwege vliegveld Wildenrath op Duits grondgebied is gelegen, betreft de sanering in het kader van dit besluit slechts de gebieden in Nederland bij de vliegvelden Laarbruch en Brügggen waar een geluidsbelasting optreedt van 40 Kosteneenheden of meer. De ruim 6000 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen die in verband met het luchtvaartlawaai voor geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen, zijn gelegen in de gemeenten Bergen, Haelen, Helden, Kessel, Neer, Roermond, Roggel en Swalmen. Binnen de gemeenten Meerlo-Wanssum, Melick-Herkenbosch, Echt en Maasbree komt slechts een enkele woning voor saneringsmaatregelen in aanmerking.

De totale saneringskosten, aanvankelijk geraamd op f 120 mln. (prijspeil 1982), worden thans globaal geraamd op circa f 105 mln., in verband met het nader onderzoek en overleg dat heeft plaats gehad ten einde een optimalisatie van de ondervonden geluidhindersituatie te bewerkstelligen.

Deze raming is gebaseerd op de veronderstelling dat alle woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen tussen 40 en 65 Kosteneenheden van geluidsisolatie worden voorzien en alle woningen met een geluidsbelasting van 65 Kosteneenheden of meer uiteindelijk worden geamoveerd (100% deelname). Daarbij is uitgegaan van de kosten per woning, zoals aangegeven in het voorlopig Indicatief Meerjaren Programma Geluid 1980-1984, Hoofdstuk IX-2.4, rekening houdend met het, in het betreffende gebied, hogere percentage vrijstaande- en halfvrijstaande woningen en de indexering van de kosten. Het is niet uitgesloten dat in enkele gevallen de kosten per woning hoger uitvallen. Behalve van de vergoeding van de kosten voor de geluidwering, is bovendien uitgegaan van een volledige vergoeding van de architect, de akoestisch adviseur en toezicht op de bouw, inclusief omzetbelasting. Ter financiering van de saneringskosten is conform de huidige planning in het Indicatief Meerjaren Programma Geluid 1983-1987 maximaal f5 mln. per jaar beschikbaar. Uit voornoemde inventarisatie en de in dat kader aan de betreffende gemeenten ter beschikking gestelde gegevens blijkt welke woningen (inclusief bejaardenwoningen) en andere geluidsgevoelige gebouwen (zie bijlage D bij dit besluit) in principe in aanmerking komen voor geluidwerende voorzieningen of amovering.

In onderstaande tabel zijn de aantallen woningen en de met de saneringsoperatie samenhangende kosten weergegeven.

Vereiste geluidwering in dB(A)	30-35	35-40	40	Amo- vering	Totaal		
Geluidsbelasting in Ke	40-45	45-50	51-55	55-60	60-65	65	
Laarbruch, aantal woningen	190	27	1	5	1	0	224
Brüggen, aantal woningen	2566	1652	226	62	142	7	4655
Totaal aantal	4435	227	210	7	7	4879	
Geschatte kosten (prijspeil 1982) in f mln.	85	7	7	2		101	
Overige geluidsgevoelige gebouwen						4	
						105	

De gegevens van de inventarisatie vormen de basis voor het in artikel 11 van dit besluit bedoelde voorlopig isolatieplan, dat jaarlijks na overleg met gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders vóór 1 februari door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wordt vastgesteld.

4. Overige financiële consequenties

Voor de in het onderhavige besluit opgenomen regeling inzake geluidhinder vanwege industrieterreinen en wegen is nauw aangesloten bij hetgeen elders in den lande geldt. Dat brengt met zich dat, zoals ook thans reeds geldt, de financiële consequenties van maatregelen ter wering van geluidhinder, die ten gevolge van nieuwe ontwikkelingen nodig zijn (nieuwe wegen, nieuwe industrieterreinen, nieuw te situeren woningen), geheel op die nieuwe ontwikkelingen drukken. Voor de sanering van bestaande situaties van industrielawaai bevat artikel 17 een regeling die de kosten op gelijke wijze verdeelt als elders in Nederland geldt. De sanering van bestaande situaties verkeerslawaai wordt door het onderhavige besluit niet geregeld. Ter zake is voor de in artikel 2 genoemde gebieden de Bijdrageregeling wegverkeerslawaai (bekend gemaakt in Stcrt. 1983, nr. 150) van kracht.

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Aangezien dit besluit onder meer tot doel heeft zones rond een aantal buitenlandse luchtvaartterreinen aan te wijzen, worden in het eerste lid van artikel 1 begrippen toegelicht die hiervoor noodzakelijk zijn. Deze begrippen komen overeen met die van de Luchtvaartwet en van de daarvan afgeleide uitvoeringsmaatregelen. De begripsbepalingen van de Wet geluidhinder zijn mede van toepassing op dit Besluit. Ten behoeve van de definitie van de geluidsbelasting is conform de algemene maatregel van bestuur ex artikel 25, tweede lid, van de Luchtvaartwet (Stb. 1981, 504) gekozen voor de formulering van de Commissie Kosten.

In het tweede lid is bepaald aan welke eis van geluidwering een gevel moet voldoen, ingeval die gevel wordt belast met geluid, afkomstig van verschillende bronnen. De bepaling komt overeen met artikel 8, zesde lid, van het Besluit geluidwering gebouwen (Stb. 1982, 755).

Artikel 2

In artikel 2 zijn de zones aangewezen voor de luchtvaartterreinen Laarbruch, Brügggen en Wildenrath. Anders dan bij de zonevaststelling op basis van de Luchtvaartwet en afwijkend van de in de Hoofdstukken V, VI en VII van de Wet geluidhinder gevolgde systematiek is in het kader van Hoofdstuk VIII van de wet gekozen voor een opzet waarbij bij algemene maatregel van bestuur per luchtvaartterrein het invloedsgebied wordt aangewezen.

Deze vastlegging van het invloedsgebied is gebaseerd op gegevens met betrekking tot het aantal vliegbewegingen van de militaire vliegbases Laarbruch, Brügggen en Wildenrath, van de vliegkarakteristieken van de gebruikte vliegtuigen en van de gevolgde vliegprocedures.

In de bijlagen A, B, en C van dit besluit zijn de geografische begrenzingen van de zones aangegeven, alsmede de geluidsbelastinglijnen binnen die zones. Er is per invloedsgebied van één zone sprake, welke wordt bepaald door de 35 Kosteneenheden-contour, alsmede door de Nederlandse grens, conform de in bijlagen A, B, en C neergelegde kaarten. Binnen deze zone zijn de in het besluit vastgelegde geluidsbelastingswaarden voor luchtvaartlawaai, verkeerslawaai en industriellawaai van toepassing.

Binnen de aldus bepaalde zones gelden voor elke gevel naast elkaar ten hoogste toelaatbare waarden voor de geluidsbelasting vanwege het luchtvaartterrein, vanwege binnen deze zones gesitueerde industrieterreinen en vanwege binnen deze zones gelegen wegen. Het besluit bevat geen verplichting tot cumulatie van geluid, afkomstig van deze verschillende bronnen. Wel zal bij de keuze tussen de verschillende maatregelen bij de sanering van bestaande situaties rekening worden gehouden met de samenloop die zich kan voordoen.

Artikelen 3 t/m 8

De artikelen 3 t/m 8 zijn analoog aan de desbetreffende bepalingen in het op de Luchtvaartwet gebaseerde Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen (Stb. 1981, 504), dat niet van toepassing is op de buiten Nederland liggende luchtvaartterreinen, zelfs niet op die waarvan het invloedsgebied zich over Nederlands grondgebied uitstrekt.

Aangezien de aard van de in Noord- en Midden-Limburg ondervonden geluidhinder vanwege de luchtvaart en de op grond daarvan vastgestelde geluidsbelasting evenwel gelijksoortig zijn aan die ten gevolge van in Nederland gelegen militaire bases, is een afwijkende normstelling niet gerechtvaardigd. Derhalve is om parallelliteit tussen het onderhavige besluit en het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen te verkrijgen gebruik gemaakt van het tweede lid, van artikel 174, van de wet.

Voor verdere toelichting zij verwezen naar de paragrafen 2 t/m 5 van de nota van toelichting, behorende bij het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen, waarin uitvoerig wordt ingegaan op de ontwikkeling van de normstelling tot de parlementaire behandeling van de wijziging van de Luchtvaartwet, het overleg met de Staten-Generaal sinds 1974, de totstandkoming van de normstelling in het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen en de relatie tussen de geluidsbelasting binnen en buiten.

De artikelsgewijze toelichting op het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen geldt, behoudens een enkele uitzondering welke samenhangt met de systematiek van de Luchtvaartwet, ter nadere toelichting op de onderhavige bepalingen.

De normstelling met betrekking tot de buitenlandse luchtvaartterreinen vindt in het onderhavige plaats in Kosteneenheden, de normstelling met betrekking tot industrieterreinen en wegen in dB(A). Zoals als eerder is opgemerkt, is een geluidsbelastingtechnische vergelijking tussen dB(A)'s en Kosteneenheden niet mogelijk. Er bestaat echter in zoverre een vergelijkbaarheid tussen de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van 50 dB(A) en die van 35 Kosteneenheden, dat deze waarden de laagste geluidsbelasting van de gevels van woningen aangeven, waaraan in het kader van de wetgeving inzake de geluidhinderbestrijding consequenties (bij voorbeeld inzake de toelaatbaarheid van bepaalde bestemmingen) zijn verbonden.

Artikel 3

Ter vermindering van mogelijke misverstanden is in artikel 3 in het eerste lid uitdrukkelijk aangegeven dat het hier gaat om ten tijde van het inwerkingtreden van dit besluit nog niet aanwezig of nog niet in aanbouw zijnde woningen. Inhoudelijk vertoont dit artikel nauwelijks verschil met artikel 3 van het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen. Slechts in het vierde lid is de mogelijkheid tot het vaststellen van een hogere waarde niet langer beperkt tot woningen, die om redenen van bedrijfs- of grondgebondenheid welke wordt veroorzaakt door ter plaatse uitgeoefende agrarische activiteiten, dringend noodzakelijk zijn. Op grond van het thans geformuleerde vierde lid kan nu ook een hogere waarde worden vastgesteld voor bijvoorbeeld woningen, die om redenen van bedrijfs- of grondgebondenheid welke wordt veroorzaakt door ter plaatse uitgeoefende industriële activiteiten, dringend noodzakelijk zijn.

Ten aanzien van het derde lid, onder d, wordt nog opgemerkt, dat is gekozen voor het begrip «woningmarktgebied» in plaats van het begrip «gemeente» in verband met de omstandigheid, dat de toewijzing van woningcontingenten in de regel is gerelateerd aan het woningmarktgebied.

Artikel 6

Ter vermindering van mogelijke misverstanden is in artikel 6 in het eerste lid uitdrukkelijk aangegeven dat het hier gaat om ten tijde van het inwerkingtreden van dit besluit nog niet in aanbouw of nog niet aanwezig zijnde andere geluidsgevoelige gebouwen dan woningen als genoemd in bijlage D bij dit besluit.

Ten aanzien van de vraag in hoeverre aan de in bijlage D opgesomde geluidsgevoelige gebouwen ten opzichte van woningen extra geluidwerende voorzieningen dienen te worden aangebracht, is geen eenduidig antwoord mogelijk. Van geval tot geval zullen in het kader van het vaststellen van een waarde door de Minister, als bedoeld in artikel 8 van dit besluit, de noodzakelijke geluidwerende voorzieningen moeten worden bepaald.

Artikel 8

In artikel 8 is vastgelegd, dat ondergetekende (hogere) grenswaarden kan vaststellen.

Op voorstel van de desbetreffende gemeente dienen gedeputeerde staten schriftelijk het verzoek ter zake, voorzien van een door hen opgesteld advies, bij ondergetekende in. Dit advies stellen gedeputeerde staten eerst na overleg met de desbetreffende gemeente op. Aan elk voorstel tot het indienen van een verzoek tot het vaststellen van een (hogere) waarde zullen gedeputeerde staten dan ook naar verwachting gevolg geven, tenzij in vorengenoemd overleg gedeputeerde staten en de desbetreffende gemeente gezamenlijk tot de conclusie komen dat het indienen van een dergelijk verzoek beter achterwege kan blijven. Het opnemen van een mogelijkheid voor gemeenten om in beroep te komen tegen het niet indienen door gedeputeerde staten van een schriftelijk verzoek tot het vaststellen van een (hogere) waarde, is gelet op het vorenstaande overbodig. Alvorens al dan niet wordt overgegaan tot het vaststellen van een (hogere) waarde, kan zonodig overleg worden gepleegd tussen het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de desbetreffende gemeente en/of gedeputeerde staten.

Artikel 9

Ter inleiding van Hoofdstuk III zij het volgende opgemerkt. Het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan woningen op grond van de onderhavige regeling kan geen aanleiding zijn voor de verhuurder om de geldende huurprijs te verhogen, als bedoeld in artikel 10 van de Huurprijzenwet woonruimte (Stb. 1979, 15). Immers, een verhoging van de huurprijs van woonruimte, waarin gedurende de huurtijd door of vanwege de verhuurder voorzieningen zijn aangebracht, waardoor het woongerief geacht kan worden te zijn gestegen, kan eerst als redelijk worden aangemerkt indien deze verhoging in redelijke verhouding staat tot de door de verhuurder bestede kosten van de voorzieningen. Een eventueel voorstel van de verhuurder aan de huurder tot het verhogen van de huurprijs na het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen, dan wel een reeds ter zake overeengekomen verhoging van de huurprijs kan – daar het voorzieningen zijn die niet door of vanwege de verhuurder zijn aangebracht en bekostigd – dan ook niet als redelijk worden aangemerkt. Immers, er is dan geen sprake van de omstandigheid dat de voorgestelde dan wel overeengekomen huurverhoging in redelijke verhouding staat tot de door de verhuurder bestede kosten van de geluidwerende voorzieningen. Voor zover echter de geldende huurprijs tot stand is gekomen onder invloed van de omstandigheid dat de woning in een geluidszone is gelegen en met het oog daarop een puntenaftrek is toegepast, kan de verhuurder daarentegen bij zijn eerstkomende voorstel aan de huurder tot jaarlijkse huuraanpassing, in de puntenwaardering die ten grondslag ligt aan zijn voorstel, rekening houden met de omstandigheid dat de geluidsoverlast tengevolge van het luchtvaartlawaai binnen de woning als gevolg van het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen is verminderd. Ingeval de geluidwerende voorzieningen worden aangebracht aan andere geluidsgevoelige gebouwen dan woningen, kunnen verhuurder en huurder de huurprijs vrijelijk overeenkomen. Voor deze gevallen bestaat geen toetsingskader, zoals het Besluit huurprijzen woonruimte dit kent.

De essentie van artikel 9 is, dat geluidwerende voorzieningen alleen aangebracht worden aan bestaande woningen die een geluidsbelasting ondervinden van 40 Kosteneenheden of meer.

In de onder a t/m c genoemde beperkingen is de voorwaarde tot uitdrukking gebracht dat er zekerheid moet bestaan dat de voorzieningen het beoogde effect zullen blijven sorteren. Zodra echter de onder a t/m c bedoelde belemmeringen zijn opgeheven en de gelegenheid voor het in artikel 11, derde lid, bedoelde onderzoek nog bestaat, kan, met inachtneming van de overige bepalingen alsnog worden overgegaan tot het aanbieden van geluidwerende voorzieningen.

Aangezien de gemeente de aangewezen instantie is om vast te stellen of de onder a bedoelde belemmering aanwezig is, zal het oordeel van burgemeester en wethouders in deze van grote betekenis zijn. Ten aanzien van de onder c bedoelde belemmering zij opgemerkt dat die zich beperkt tot de in het kader van het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen van belang zijnde objecten.

De bepaling onder d voorziet in de gevallen dat nieuwbouw of een verbouwing heeft plaatsgevonden, maar dat de voor bewoning noodzakelijke verklaring, c.q. vergunning als bedoeld in de artikelen 54 en 55 van de Woningwet door burgemeester en wethouders is geweigerd. In dergelijke gevallen – die aan het licht komen bij het in samenwerking met de gemeente doorlichten van het bestand van te isoleren woningen – zal er veelal sprake van zijn, dat de bouw (verbouwing) naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet voldoet aan de eisen die daaraan worden gesteld. Omdat in dergelijke gevallen de kans groot is, dat er ter voldoening aan de bouwvoorschriften wijzigingen moeten worden aangebracht, zal met het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen worden gewacht tot de bedoelde verklaring of vergunning niet langer behoeft te worden geweigerd. Immers, pas dan staat vast, dat de geluidwerende voorzieningen niet achteraf zullen worden teniet gedaan. Uiteraard wordt deze uitzonderingsbepaling alleen gehanteerd indien de reden voor het niet afgeven van de verklaring c.q. vergunning tevens betrekking kan hebben op de aan te brengen geluidwerende voorzieningen. Zo nodig kan deze uitzondering ook partieel worden toegepast (vergelijk met Woningwet, artikel 54, tweede lid). Onder e wordt een beperking gegeven ten aanzien van woningen die in zo'n slechte staat verkeren dat deze het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in de weg staat of dat daarmee zo aanzienlijke kosten zouden zijn gemoeid, dat in redelijkheid niet kan worden verlangd dat geluidwerende voorzieningen worden aangebracht. De beoordeling geschiedt op grond van een door de Inspectie van de Volkshuisvesting in de provincie te verrichten onderzoek. Voor zover de omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de invloed op de voortgang van het project en de omvang der gebreken, dat toelaten, kunnen niet al te omvangrijke gebreken worden verholpen in het kader van het uitvoeren van de werkzaamheden voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen. Indien in een voorkomend geval na overleg tussen eigenaar, bewoner en vertegenwoordigers van de gemeente en de Minister wordt besloten, vorenbedoelde extra werkzaamheden «mee te nemen», zullen de verplichtingen van partijen vooraf in een schriftelijke overeenkomst worden vastgelegd. De meerkosten die daarvan het gevolg zijn, dienen uiteraard door de eigenaar van de woning aan ondergetekende te worden vergoed.

Door het bepaalde onder f wordt uitgesloten, dat aan woningen die niet zijn bestemd voor permanente bewoning (zomerhuisjes, recreatiebungalows, vakantieboerderijen, tweede woningen) en aan «mobiele woningen» (woonschepen en woonwagens) geluidwerende voorzieningen worden aangebracht. Vakantiehuisjes en dergelijke komen op grond van de slechts zeer tijdelijke bewoning niet voor geluidwerende voorzieningen in aanmerking. Dit komt overeen met het algemene uitgangspunt van geluidhinderbestrijdingsbeleid. Momenteel is een begin gemaakt met onderzoek naar de geluidsgevoeligheid van bepaalde recreatieve bestemmingen. Afhankelijk van de resultaten daarvan zal metertijd worden gezien of wijziging van het eerdergenoemde uitgangspunt al dan niet nodig is.

Onder g wordt het geval dat woningen reeds voldoen aan de ter zake van geluidsisolatie te stellen eisen geregeld.

Onder h is tot uitdrukking gebracht dat er ten aanzien van het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen geen gedoogplicht bestaat. In de gevallen, waarin de eigenaar niet tevens de bewoner is, dus bij alle huurverhoudingen, kan derhalve de toestand ontstaan dat de eigenaar wel, doch de huurder c.q. bewoner geen toestemming verleent, of omgekeerd.

Het is evenwel niet ondenkbaar dat in een dergelijke situatie de weigerachtige partij toch in rechte kan worden genoodzaakt om zijn medewerking te verlenen. Het is aan betrokkenen om met een beroep op artikel 1587 BW of artikel 1591 BW de rechter te verzoeken de weigerachtige partij te veroordelen tot medewerking.

Woningen die een geluidsbelasting van 65 Kosteneenheden of meer ondervinden en woningen in het gebied met een geluidsbelasting van 55 tot 65 Kosteneenheden, die niet van voldoende geluidwerende voorzieningen (kunnen) worden voorzien zijn uit milieuhygiënisch oogpunt ongeschikt voor bewoning en dienen dan ook aan de woonbestemming te worden onttrokken. Dit komt overeen met het voorgestane beleid ter zake rond binnenlandse luchtvaartterreinen.

Bij de vaststelling of herziening van het bestemmingsplan voor het gebied waarin dergelijke woningen zijn gelegen moeten de gemeenten op grond van artikel 111 van de wet de in het onderhavige besluit vervatte regeling in acht nemen. Dit betekent dat de geldende woonbestemming aan dat gebied dient te worden onttrokken. Hiermede wordt echter niet bereikt dat de feitelijke bewoning van de woningen wordt beëindigd. Beëindiging van de bewoning dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt echter zo spoedig mogelijk te worden verwezenlijkt. Instrumenten daarvoor zijn aankoop, dan wel onteigening van die woningen. Een en ander betekent dat zij die ten tijde van de zonevaststelling bewoners zijn, in beginsel niet verplicht zijn de bewoning te beëindigen.

Ondergetekende is evenwel bereid met inachtneming van de artikelen 9 en 10 van het onderhavige besluit aan de eigenaren van eerderbedoelde woningen het aanbrenge van geluidwerende voorzieningen aan die woningen aan te bieden. Daartoe zal een privaatrechtelijke overeenkomst dienen te worden gesloten tussen enerzijds het Rijk of de gemeente en anderzijds de desbetreffende eigenaar van een dergelijke woning. In deze overeenkomst zal in ieder geval worden opgenomen dat de eigenaar van die woning, zodra de bewoners ten tijde van de vaststelling van de zone de woning definitief hebben verlaten, deze ten verkoop aanbiedt aan het Rijk, dan wel de gemeente. Voorts zal in die overeenkomst worden bepaald op welke wijze de verkoopprijs van de woning wordt vastgesteld. Daarbij kan worden gedacht aan het inwinnen van een bindend advies van beëdigde onroerendgoed-taxateurs.

Ten aanzien van het tweede lid van artikel 9 zij verwezen naar de toelichting op artikel 6.

Artikel 10

In artikel 10 worden de eisen omschreven waaraan geluidwerende voorzieningen moeten voldoen. Deze eisen komen overeen met de tabel die is opgenomen in punt 5 van de nota van toelichting bij het Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen. De gehanteerde normen zijn gedefinieerd naar het effect dat zij dienen te sorteren. Gedetailleerde akoestische en bouwtechnische eisen zijn opgenomen in bijlage E bij dit besluit.

Op grond van de Beschikking geluidsgevoelige ruimten van een woning (Stcrt. 1981, 116) ex artikel 1, eerste lid, van de Wet geluidhinder, dienen tot geluidsgevoelige ruimten te worden gerekend, ruimten die zijn bestemd voor gebruik als slaap-, woon- of eetkamer of kennelijk als zodanig worden gebruikt.

Artikel 11

In de artikelen 11 t/m 14 is de procedure vervat die leidt tot de bepaling van de objecten waaraan in een zeker jaar geluidwerende voorzieningen worden aangebracht.

In artikel 11, eerste lid, is bepaald, dat de eerste stap van de procedure bestaat uit vaststelling, vóór 1 februari, van een voorlopig isolatieplan. De vaststelling dient zo vroeg in het jaar te geschieden omdat voor het einde van het jaar de gehele voorbereiding dient te zijn afgerond. Bovendien kan daardoor bij het opstellen van de Rijksbegroting rekening worden gehouden met actuele gegevens. De essentie van het voorlopig isolatieplan is, dat wordt bekend gemaakt welke objecten in het volgend jaar geluidwerende voorzieningen krijgen en – om wille van continuïteit en goede voorbereiding – welke objecten over twee jaar aan de beurt zijn.

In afwijking van de Regeling geluidwerende voorzieningen als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de Luchtvaartwet, is in dit artikel bepaald dat ondergetekende het voorlopig isolatieplan niet eerder vaststelt dan nadat hij hierover overleg heeft gepleegd met gedeputeerde staten. Hiermede wordt beoogd, gelet op de uitzonderlijke aard van de onderhavige zonerings-, de coördinerende taak van gedeputeerde staten tot uitdrukking te brengen bij het vele werk dat voorafgaande aan de vaststelling van het voorlopig isolatieplan door burgemeester en wethouders van de onderscheiden gemeenten moet worden verricht. Tot die werkzaamheden behoren onder meer de inventarisaties als bedoeld in artikel 11, vierde lid, onder a t/m c juncto artikel 11, tweede lid, alsmede de inventarisatie met het oog op artikel 9, eerste lid.

Voor de eerste categorie objecten van artikel 11, eerste lid, onder a houdt gedetailleerde aanduiding in, dat de in aanmerking komende woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden aangeduid met de naam van de gemeente, de plaatsnaam, de straatnaam en huisnummer, alsmede de ter plaatse heersende geluidsbelasting welke wordt vastgesteld door het naaste lagere en hogere veelvoud van 5 Kosteneenheden te vermelden (dus bijvoorbeeld 40–45 Kosteneenheden enzovoorts). Tevens moet worden vermeld van welke objecten de bestemming slechts kan worden gehandhaafd indien de Minister een hogere grenswaarde vaststelt als is bedoeld in artikel 4, tweede lid, en artikel 5, tweede lid en respectievelijk een waarde als bedoeld in artikel 7, eerste lid.

De tweede categorie objecten (artikel 11, eerste lid, onder b) wordt zodanig op globale wijze beschreven, dat een goede indruk wordt gegeven van de ligging en de omvang van het project. Het is gewenst dat de aanduiding daarvoor geschiedt met vermelding van de naam van de gemeente, de plaatsnaam, de naam van de wijk of het gebied en zo nodig straatnamen. De begrenzing moet op enigerlei wijze worden aangegeven in geografische zin (... tot de x-sstraat, ... tot de spoorlijn enzovoort en in kwantitatieve zin (... omvattende x woningen, y scholen ...).

In het tweede lid van artikel 11 is geregeld hoe de eigenaren en bewoners van de te saneren woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen van de voorgenomen projecten in kennis worden gesteld. Hoewel schriftelijke in kennisstelling is voorgeschreven, is het nuttig om daarnaast ook voorlichtingsbijeenkomsten te houden, die onder leiding van een plaatselijke bestuurder en met ondersteuning van deskundigen van het Rijk zeker kunnen bijdragen tot een voorspoedige projectvoorbereiding. Het behoeft geen betoog dat de aan de voorlichting verbonden kosten bij ondergetekende kunnen worden gedeclareerd.

Aan de eigenaren en bewoners wordt tevens een formulier verstrekt waarop zij onder meer kunnen aangeven of zij toestemming verlenen voor het uitvoeren van het akoestisch en bouwtechnisch onderzoek dat nodig is om te kunnen bepalen welke voorzieningen moeten worden aangebracht. Zolang de in artikel 12, tweede lid, genoemde termijn voor het indienen van definitieve toestemming tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen niet is verstreken, wordt volgens het derde lid van artikel 11 aan degenen die aanvankelijk hun medewerking hebben geweigerd, de mogelijkheid geboden om alsnog te participeren. Indien daardoor een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek moet worden ingesteld, dat bij de overige deelnemers reeds is uitgevoerd, stelt ondergetekende de bijdrage

vast die door betrokkenen in de meerkosten van het alsnog in te stellen onderzoek moet worden betaald.

In het vierde lid van artikel 11 is bepaald dat burgemeester en wethouders bepaalde, onontbeerlijke gegevens aan ondergetekende verstrekken. In dat kader dient bijvoorbeeld ook te worden gemeld of er wellicht reeds andere (gesubsidieerde) projecten worden voorbereid die van invloed kunnen zijn op de uitvoering van het isolatieplan.

Het vijfde lid van artikel 11 handelt over het akoestisch en bouwtechnisch onderzoek. Opgesomd wordt onder a t/m d welke elementen de uitkomst van het onderzoek beslist moet bevatten. Onder d is daarbij omschreven, dat ook een raming gemaakt dient te worden van de kosten die aan de eigenaren en/of bewoners in rekening zullen worden gebracht. In de toelichting op artikel 9, tweede lid, onder e, is reeds aangegeven dat bepaalde meerkosten die ontstaan door achterstallig onderhoud (bij voorbeeld vergane kozijnen) of een gebrekkige bouwtechnische constructie niet ten laste van het Rijk komen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat eigenaren dan wel bewoners de geluidwerende voorzieningen op een bepaalde wijze uitgevoerd willen zien, die echter duurder is dan de standaarduitvoering. Indien de omstandigheden het mogelijk maken, dat aan bedoelde verlangens wordt tegemoet gekomen, komen de daaruit voortvloeiende meerkosten voor rekening van de eigenaar of bewoner. Het ingesteld onderzoek dient deze gegevens op te leveren, waartoe vanzelfsprekend goed overleg met betrokkenen is vereist. Daarvoor geldt hetgeen al werd opgemerkt in de toelichting op het tweede lid van dit artikel.

In het zesde lid van dit artikel is bepaald dat ten aanzien van sommige saneringsobjecten een beslissing van ondergetekende als bedoeld in artikel 8 een noodzakelijke voorwaarde is voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen. De besluitvorming daaromtrent zal voor een belangrijk deel zijn gebaseerd op de uitkomsten van het ingestelde akoestisch en bouwtechnisch onderzoek. Aandacht wordt gevraagd voor de mogelijkheid om reeds geruime tijd vóórdat het voorlopig isolatieplan wordt vastgesteld, de procedure voor het vaststellen van een hogere waarde aan te vangen. Wel zal de besluitvorming daaromtrent pas na afloop van het ingestelde akoestisch en bouwtechnisch onderzoek als bedoeld in het vijfde lid en na het verkrijgen van de in artikel 12, tweede lid, bedoelde toestemming, formeel kunnen worden afgerond.

Artikel 12

In artikel 12 is beschreven wat er dient te gebeuren nadat alle benodigde gegevens zijn verkregen.

Uit het eerste lid van dit artikel blijkt, dat een ontwerp-isolatieplan wordt vastgesteld. Dit is mogelijk, omdat nu bekend is welke voorzieningen tegen welke kosten aan welke woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen dienen te worden aangebracht. Ook wordt een indicatie van de tijdsfasering gegeven. Een definitief isolatieplan kan dit nog niet zijn omdat nog niet bekend is welke eigenaren en bewoners toestemming zullen verlenen tot het daadwerkelijk aanbrengen van geluidwerende voorzieningen.

In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat de betrokken eigenaren en bewoners door burgemeester en wethouders op de hoogte worden gebracht van dat deel van het ontwerp-isolatieplan dat op de desbetreffende woning betrekking heeft. Omdat er over de nu voorliggende details zeer intensief overleg met eigenaren en bewoners heeft plaatsgehad, kan nu om de definitieve toestemming tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen worden verzocht. Indien de gevraagde toestemming niet wordt verleend, zal het aanbod tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen niet worden herhaald omdat enerzijds niet onbegrensd kan worden voortgegaan met de (eenmalige) sanering van de bestaande bebouwing, terwijl anderzijds het achteraf – wellicht na vele jaren – isoleren van verspreide objecten onaanvaardbare kostenverhogingen met zich mee-

brengt. Volgens het gestelde onder b dienen eigenaren of bewoners aan wie meerkosten in rekening zullen worden gebracht, zich te verbinden tot het betalen daarvan. Onder c is bepaald, dat van degenen die geen toestemming verleenden tot het uitvoeren van een akoestisch en bouwtechnisch onderzoek, een bijdrage kan worden gevegd indien zij alsnog aan het saneringsproject willen deelnemen. Die bijdrage berust op de meerkosten die voor het Rijk zijn gemoeid met het voor een tweede keer – doch dan voor een naar verwachting gering aantal woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen – verrichten van een onderzoek.

Tevens wordt gevraagd, of de te verwijderen onderdelen van de woning door de rechthebbenden worden prijsgegeven. Omdat het vrijwel niet mogelijk is bij elke woning rekening te houden met een (steeds weer anders gerichte) voorkeur van betrokkenen voor een deel van het sloopmateriaal, wordt ervan uitgegaan dat wie het eigendom van het sloopmateriaal niet wenst prijs te geven, dan zelf zorg dient te dragen voor opslag en/of afvoer van hetgeen naderhand overtollig mocht blijken te zijn.

Artikel 13

Nadat de gegevens van de deelname aan de sanering bekend zijn geworden wordt het definitief isolatieplan vastgesteld. De onderdelen waaruit het plan bestaat, zijn in hoofdzaak reeds toegelicht bij artikel 11, eerste lid. De globale projectplanning voor «over twee jaar» wordt verkregen door het overeenkomstige planonderdeel van het voorlopige isolatieplan bij te stellen aan de hand van inmiddels verkregen gegevens.

Artikel 14

Met artikel 14 wordt beoogd binnen de zones, die in artikel 2 van dit besluit zijn genoemd, ten aanzien van zich daarbinnen manifesterende, andere geluidsbronnen (wegverkeer, industrie) de situatie, die voor de inwerkingtreding van dit besluit bestond, zoveel mogelijk te doen voortduren.

Voor de onderscheiden geluidsobjecten zijn dezelfde grenswaarden vastgelegd, als gelden voor verkeers- en industrielawaai in de overige delen van Nederland. Hogere waarden dan de gegeven voorkeurswaarden kunnen door gedeputeerde staten en in bijzondere gevallen door de Minister worden toegekend. De Minister draagt zorg voor de noodzakelijke onderlinge afstemming en samenhang van de ten gevolge van deze geluidsbronnen te nemen maatregelen en de maatregelen op grond van Hoofdstuk III van dit besluit. Daarbij moet in het bijzonder worden gedacht aan de specifieke akoestische kenmerken van de aan te brengen geluidwerende voorzieningen. Bovendien kan de samenloop van geluidsbelasting als gevolg van meerdere bronnen de keuze beïnvloeden van de soort maatregelen welke dienen te worden genomen. Meer dan het geval is indien uitsluitend met de geluidsbelasting vanwege een weg of een industrieterrein moet worden rekening gehouden, zullen in de onderhavige zones in plaats van maatregelen in de overdrachtssfeer (schermen), maatregelen bij de ontvanger dienen te worden genomen.

Artikelen 15 t/m 17

Ingevolge artikel 130 van de wet dienen in een besluit als het onderhavige regels te worden gesteld met betrekking tot het toekennen van kosten voor de gemeenten binnen de zones, die voortvloeien uit de uitvoering van het in het besluit bepaalde. Voorts kan worden bepaald, afhankelijk van de verschillende soorten geluidhinder, dat het Rijk de kosten van maatregelen voor zijn rekening neemt.

De artikelen 15 t/m 17 strekken tot uitvoering van deze bepaling.

Artikel 15

Artikel 15 brengt de kosten van het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen integraal ten laste van het Rijk. Een eigen bijdrage vragen zou ondoelmatig zijn omdat deze niet anders dan betrekkelijk gering kan zijn in verhouding tot het totaal der te maken kosten en ook omdat daardoor het percentage vrijwillige deelnemers aanmerkelijk zou kunnen afnemen, hetgeen de kosten per deelnemende woning onaanvaardbaar zou kunnen doen stijgen. Daarnaast moet er nog rekening mee worden gehouden, dat de met het innen van de eigen bijdrage gemoeide perceptiekosten niet gering zullen zijn. Indien de geluidsisolatie ook nog thermische isolatie zou bewerkstelligen is dat weliswaar voor een gebruiker een bijkomend voordeel, maar de bepaling van de mate waarin dat het geval is verschilt van object tot object.

Indien na een eigen bijdrage wegens thermische isolerende eigenschappen door degene die de bijdrage zou hebben moeten geven weer een beroep zou worden gedaan op ter zake vigerende subsidieregelingen, wordt het geheel nodeloos gecompliceerd en dus ook weer kosten verhogend.

Artikel 16

Dit artikel voorziet in vergoeding van bepaalde schaden waarvoor de gemeenten in het onderhavige geval kunnen komen te staan, wanneer aan artikel 111 van de Wet geluidhinder wordt voldaan.

Het eerste lid heeft betrekking op bepaalde schaden die de gemeente zelf lijdt, het vijfde lid op de planschade die de gemeente aan derden moet vergoeden.

Voor zover het de mogelijke schade van de gemeente zelf betreft, brengt het eerste lid in de eerste plaats tot vergoeding de koopsommen van grondverwerving alsmede de kosten van bouwrijp maken, welke ter verwezenlijking van bestaande bestemmingen zijn betaald vóór de in het vierde lid voor de betrokken gemeente geldende datum, voor zover deze bedragen vergeefs blijken te zijn uitgegeven (als gevolg van de wijziging van de bestemming ter naleving van artikel 111 van de Wet geluidhinder). Omdat het met toepassing van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening, juncto artikel 50, achtste lid, van de Woningwet mogelijk is bestemmingen te realiseren in afwijking van geldende bestemmingsplannen, is bepaald dat naar analogie van de bestaande bestemmingen in een op de in het vierde lid voor de betrokken gemeenten geldende datum onherroepelijk goedgekeurd bestemmingsplan, ook in het geval dat vóór die datum vrijstelling is verleend van de voorschriften van geldende bestemmingsplannen, schadevergoeding zal plaatshebben. Het lid stelt hier intussen enige grenzen. De kosten, besteed aan het maken van het bestemmingsplan, of het wijzigen daarvan, komen in overeenstemming met de betekenis van artikel 50 van de Wet op de ruimtelijke ordening niet voor vergoeding in aanmerking. De woorden «voor zover deze bedragen vergeefs blijken te zijn uitgegeven» doen ten slotte uitkomen, dat het moet gaan om zogenaamde externe kosten.

In de tweede plaats kent het eerste lid van het artikel de schade toe die een gemeente lijdt doordat gronden of gebouwen ten gevolge van de wijziging van de bestemming in waarde verminderen. Het bepalende tijdstip is hierbij uiteraard het moment waarop de wijziging van de bestemming onherroepelijk wordt.

Het tweede lid houdt rekening met het feit dat als gevolg van artikel 111 van de Wet geluidhinder bepaalde uitgaven weliswaar tevergeefs kunnen blijken te zijn gedaan, doch dat wanneer met die eigendommen zaken zijn verworven, het vermogen van de gemeente met de waarde daarvan is vermeerderd. Die waarde dient in aftrek te worden gebracht. Een voorbeeld moge dit verduidelijken: stel dat een gemeente ter voorkoming van

onteigening de eigendom van een onroerend goed in der minne heeft verworven voor een prijs waarin de waarde van de grond en de inkomstschade van de verkoper zijn verdisconteerd, dan wordt op die prijs de waarde van het onroerend goed zelf in mindering gebracht. De opzet van de eerste twee leden brengt hierbij mede dat deze waarde moet worden gewaardeerd naar het moment onmiddellijk voorafgaande aan dat waarop de bestemming onherroepelijk wordt gewijzigd – doch uiteraard zonder dat met de wijziging van de bestemming rekening wordt gehouden. De waardevermindering als gevolg van de bestemming komt dan afzonderlijk aan de orde in het eerste lid, onder b.

Ter toelichting van het vierde lid diene, dat het de bedoeling is planschade te vergoeden in die gevallen, waarin burgemeester en wethouders besluiten, vóór de in dit lid voor de onderscheidene gemeenten vastgelegde datum onherroepelijk goedgekeurde bestemmingsplannen te wijzigen. Het gaat hierbij om bestemmingen die zijn vastgelegd in plannen vóórdat een organisatorische structuur aanwezig was, die voldoende waarborgen bevat om het interimbeleid per gemeente in te vullen.

In de eerste plaats is ermede rekening gehouden, dat de Commissie zonerings buitenlandse luchtvaartterreinen (Noord- en Midden-) Limburg, die is belast met de advisering van gedeputeerde staten van Limburg over de te ontwikkelen bestemmingsplannen, op 10 september 1980 is geïnstalleerd. Voorts is rekening gehouden met de omstandigheid dat, als gevolg van wijziging van de contouren enkele gemeenten op een latere datum formeel bij de werkzaamheden van de Commissie werden betrokken, dan wel delen van een gemeente zwaarder werden belast. Besloten is ook de planschade die als gevolg van deze wijziging van contouren ontstaat, doordat vóór bedoelde datum onherroepelijk goedgekeurde bestemmingsplannen niet kunnen worden gerealiseerd, in de vergoeding te betrekken.

Het vijfde lid verplicht de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de planschade te vergoeden voor zover de gemeente deze verschuldigd wordt als gevolg van de naleving van artikel 111 van de Wet geluidhinder in verband met dit Besluit, en voor zover zulks heeft geleid tot wijziging van bestaande bestemmingen als omschreven in het derde lid. Wat de formele kant van de zaak betreft, wordt in dit lid het systeem gevolgd van artikel 26a Hinderwet.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius